

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSREK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, február 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A hegyaljai villamos.
- Sándor Pál, a távszónok.
- A gyermekkorház kezelése.
- Oroszország közvetítése.
- Kossuth Ferenc a királynál.
- József főherceg kabaréja.
- Megszökött Stefánia hercegnő bankárja.
- Aradmegyéből Oroszországba.
- A királyi a brettlin.
- Motorosból villamos vasut.
- Verekedő diplomata.
- Gyilkossággal vádolt házaspár.
- Tarkaságok.
- Tárca: Az utolsó boszorkány. Irta: Gárdonyi Géza.

A hegyaljai villamos.

Arad, február 4.

Két aradi vállalat sorsáról döntöttek ma, hosszabb ideig tartó tárgyalások után, Berlinben. A tárgyalások csak egy vállalat körül peregtek, de azok eredménye kihatással és jelentőséggel van a másik aradi vállalatra nézve, amelyvel az első közös kézbe jutott. A budapesti Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára, amely az Aradi villamossági társulat fő részvényése, megvette az arad-hegyaljai helyi érdekű motoros vasut fő érdekeltjének, a Hennig Hartwich és társa-cégnek tulajdonában levő elsőbbségi kötvényeket. A részvénytársaság kereteinek megmaradásával tehát az a változás történt, hogy a hegyaljai motoros közös kézbe jutott az aradi villamosteleppel. A jövőre nézve pedig ez a gazdacseré annyit jelent, hogy az arad-hegyaljai helyi-ér-

dekü vasut üzemét villamossá fogja átváltoztatni és esetleg még azt is, hogy a vasut mentén levő nagyobb hegyaljai községek villamos világitást kapnak.

A változás első sorban a hegyaljai motoros vasutat érinti s kétségtelesen a legkedvezőbbben. A küzdelemek után, a melyeken ez a fiatal vasutvállalat szinte csodálatos erővel és kitartással vágta keresztül magát, ez az esemény a megalapozott, biztos és zavartalan haladást jelenti. A lelegeje ezeknek a küzdelemeknek ott volt, a mikor a hegyaljai vasut előmunkálati engedélye egy évtizeden keresztül várta, hogy a vasutból lesz-e valami. Mikor azután a berlini pénzesoport megnyerték, a legpesszimisztikusabb jóslatok között indult meg az építés s kezdődött meg a forgalom. Senki se hitte, hogy a szüreti évad közlekedése — a téli forgalomra ki számított volna! — elég jövedelmet biztosíthat egy vicinálisnak. Azóta bebizonyosodott, hogy a motoros vasut rendkívül élénk forgalmat bonyolít le, a mely nemcsak a szüret idején, de az egész esztendőben megtalálja a kellő számú utasokat, a jövedelmező közlekedést. A kedvező bevételek mellett lassan-lassan egészen elnémultak és aktualitásukat veszítették a panaszok, a melyek a vasut menetrend- és egyéb forgalmi zavarait illették. Rövid pár év alatt az arad-hegyaljai motoros elvégezte a vicinálisok inaséveit s ma már a bevált közlekedési vállalatok közé illeszkedik.

Egy baja volt a vasutvállalat üzleti életének: a további fejlesztéshez szükséges tőke hiánya, amelyek a berlini pénzesoport erejét felülmúlták volna. Ez a baj megoldást nyert a mostani gazdacserével, amely által az arad-hegyaljai motoros vasut a Magyar Általános Hitelbank érdekköréhez tartozó vállalatok közé került. S hogy ezzel a változással egyéb is történt, minthogy egy tömeg elsőbbségi kötvény a berlini tésorból a budapesti-be jutott: erre mutat az a már befejezettnek tekinthető terv, hogy a motoros vasut üzemét villamossá teszik át.

Természetesen kihatással lesz ez az aradi villamossági társulat sorsára is. Az erők egyesítése minden körülmények között csak haszonnal jár s így a villamos vállalatra is előnyös lesz, ha törekvéseiben a testvérvállalat együttműködik vele. Ma ennek az együttműködésnek teljes képe, programja nem áll előttünk s abból legfőlebb, mint egy kontur, a vasutmenti községek villamos világitása látszik ki; de bizonyos, hogy annak egyéb, jelentős következményei és eredményei lesznek.

Talán említést érdemel az a körülmény is, hogy az arad-hegyaljai motoros most már nem külföldi pénzesoportnak, hanem magyar tőkének tulajdona. Ez egygyel több okot ad az örömrre a fölött, hogy Arad ké nagy vállalatának jövődj helyzetében ily mélyreható jelentőségű változás következett be.

Az utolsó boszorkány.

Irta: Gárdonyi Géza.

Ma már ninesenek boszorkányok. A jó isten tudja, miért ninesenek. A régi időkben bizony voltak. Ezt mindenki tudja. Csak hogy ma már mindent eltagadnak az emberek.

Emlékszem rá, hogy gyermekkoromban mindig meséért zaklattam a cselédünket. Mesélt is néha, különösen akkor, mikor engem a hideg lelt. Boldog, szép betegség! Egyszer este az ágyam mellé ülve mondta a mesét. Március volt akkor és a szél fújt. A Tera cseléd egy helyen megakadt: nem jutott eszébe, hogy az elátkozott princ hogyan szabadult meg a sárkány őrzötté várból. A kakas odakünn kukorikolt egyet.

- Jaj — mondja a cseléd felügyelve.
- Mi az, Tera?
- Itt jár a Baksáné.

En már akkor tudtam, hogy ki az a Baksáné. Boszorkány. A faluvégen lakik a legelő mellett. Száraz, meggörbült kis öregasszony. Nincs senkije, csak egy özvegy lánya. Az sincs vele. Tul a hegyeken lakik. Megátkozta a boszorkány a tulajdon édes lányát. Miért átkozta meg, azt bizony nem tudom, nem is kérdeztem senkitől.

Hát ez a boszorkány járt minálunk; ezt kukorikolta meg a kakas. A kakas nem szólna

éjjel előtt a világért sem, csak ha boszorkány jár a ház körül. A kutyánk is borrogott. Aztán elcsöndesült minden. A szél is. Vajjon mit akarhat?

A cselédség imádságba fogott, én meg betakartam az én kis hat éves fejemet és végig viszlolgott rajtam a félelem.

Bizonyos, hogy a tehenünket akarja megrontani. Elveszi tőle a tejet, mert neki nincs tehene. Otthon aztán megfeji a szekértengelyt vagy a kapufélfát.

De majd elmondom én ezt holnap az András bácsinak, aki okos és hatalmas ember. Ő őrzi a csordát és nem fél a bikától sem. Azt hiszem, a csizmájában van az ereje. Soha sem láttam ahhoz fogható erős és öblös csizmákat. Mindig azt hittem, hogy az a két csizma lábbal van tele. Ilyen lábu embernek képzeltem Kinizsi Pált. Az ilyen ember aztán ha megveti a lábát, visszanyom a dárdájával egy hadsereget. De aztán láttam egyszer, ahogy ittasan feküdt az András bácsi a koresma kocsiszinje alatt. A felesége elment érte és lehuzta a csizmáit, hogy el ne lopják. A csizmából sok szalma dőlt ki, meg a pipája. De jó is volt, hogy a felesége megörizte ezeket a bőrbeli kincseket. Nem szakadnak el azok soha. Meg vannak patkolva erősen. Télen, mikor a Janesi gyerek ezekben a csizmákban jön az iskolába, mindnyájan irigyeljük. Nehe-

zen fut a jégnek, de ha egyszer rajta van már, úgy csuszik, mint a gyorsvonat és soha nem fordul fel, pedig mindig guggolva csuszik.

Mihelyt azonban a hó elmegy, Janesi mezteláb jár az iskolába s a eszimat állandóan az apja hordja. De nemcsak a csizmák méltóságosak ő nála, hanem az arca is. Akkor bajusza van, mint a betlehemes öreg paszternak. Hol jobbra fujja a szél, hol balra a két ágát.

Hát ez az András csordás beszélte a vácsmühely előtt, hogy mennyi baja volt öreg Baksánéval. Egyszer nyáron, a hogy mezőn hált, arra ebredt fel, hogy valaki kezeledik. Megismerte a sötétben is, hogy Baksáné. Fel akart ugrani, mert rosszat sajtított, hanem a boszorkány gyorsabb volt: kanyargott az András fejéhez és im ezzel leütötte.

- Álmodta kend ezt, András.
- Olyan igaz, mint a hogy itt állok. Nálkorra felugrottam, éreztem, hogy ló vagy. Egy porcikáim se volt emberi.

Aztán elmondta, hogy a boszorkány a lóromól lakodalmára hajtotta. Hogy ki volt a menyasszony meg a vőlegény, arra nem emlékszik, mert csak lóészszel látta a lakodalmat.

— Álom, esős idő.

Sándor Pál, a távszónok.

A képviselőház ülése.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, február 4.

Lassan folyik a képviselőházban az adójavaslatok részletes vitája. Ma a földadó volt napirenden és majdnem az egész ülést Sándor Pál beszélt ki. Beszédét sűrűn tarkították élénk közbeküldések is, melyekre Sándor Pál erős riposztással felelt.

Kivüle még a nemzetiségi Vlád Aurél mondott hosszabb beszédet.

A mai ülésről itt következik tudósításunk:

(A napirend előtt.)

A mai ülés egynegyed 11 órakor kezdődött. A miniszterek közül jelen voltak: **Wekerle** Sándor miniszterelnök és **Josipovich Géza** horvát-szlavon miniszter.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök felmutatja az időközben beérkezett irományokat.

Következik a földadó kataszter és a földadó százaléka megállapításáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása.

A címhez.

Muacsevics Vazul szól horvát nyelven. A javaslatot nem fogadja el.

(Vlád beszéde.)

Vlád Aurél: Szólok úgy látja, hogy noha a javaslat az adókules leszállítását kontemplálja, mégis növekedni fog az adóteher. A létminimumot a minimális háromszáz korona földadóra is ki kell terjeszteni, mert csak így módon részesedhetnek a kisbirtokosok is a létminimum kedvezményében.

A javaslatot nem fogadja el.

(Nincs itt!)

Elnök: Ki következik?

Raisz Aladár jegyző: **Mezőfi Vilmos**.

Kiáltások: Nincs itt!

— Nem érdeklődik!

(Sándor Pál beszéde.)

Sándor Pál szól ezután. A házszabályok 215-ik szakaszára hivatkozva, kéri a Házat, engedjék meg neki, hogy az öt ért támadásokra is kiterjeszkedhessék beszéde folyamán.

Elnök: A kérést teljesíthetnek találja.

Sándor Pál: Azzal támadták őt, hogy a hitbizományok ellen izgat. Ez nem áll. Igenis követelte, hogy a szegény ember ne fizessen több adót, mint a gazdag. Ez azonban egy demokratikus államban csak nem bűn! **Jókai** és **Beksics Gusztáv** is ezt követelték.

— De nem álom volt az; olyan fáradt voltam reggel, hogy alig birtam feltámolyogni.

— Hát aztán mit tett kend a boszorkánynyal?

— Egész nap aludtam az eset után. Kirekedtem a fáradtságot. Ejjel aztán, hogy hiába vártam, gondoltam máson nyargaljak. hát elmentem a kertjébe, hogy megzedjem az almámat. Meg is szedtem. Hanem itt is én estem a bajba. A hogy le akarok jönni a fáról, azon veszem észre magamat, hogy nem lehet. Tyü, a kirelajzumát, monddok. lát kötést tett reám a boszorkány! No, **András**, gondoltam, most vagy már sehogyse. Ott lettem reggelig. Akkor bujt elő az átkozott és gy tett, mintha nem is tudna róla. Könyörgtem neki, hogy szabadítson el, ott hagytam zsákot is inkább. Hát így adott aztán valami alt, amitől megszabadultam. Olyan ize volt, mint a pályának.

— Göres volt az, hallja kend.

— Jó, jó: én tudom, amit tudok. Mentem egyenesen a paphoz és megmondtam neki, hogy gyan jártam. Hát még leszidott. Azt mondta, hogy **Baksáné** nem boszorkány és hogy az utlen almától esett belém a kötés. A pap se tud tenni a boszorkány ellen semmit.

Azonban, a mint az **András** beszédéből ünt, mégis hitt a papnak. No, nem vakon. sárnap lesbe állott a templom ajtajánál, hogy egyenesen viszi-e be az ajtón **Baksáné** fejét, vagy féloldalt. Mert szarvája van a

(Csak kedélyesen.)
Hódy Gyula: A halottakra hivatkozik.
Sándor Pál: De él a szellemük!
Suciu János (Hódy felé): Légy nyugodt a te szellemi örökségedre nem fognak hivatkozni. (Derűtség.)

Sándor Pál (a függetlenségi párt felé fordulva): Önök harminc éven át éltek abból, hogy a kormány minden javaslatát lehetőleg megobstruálják és lehetőleg minden kormányt megakartak buktatni. Es Önök nekem nem akarják megengedni a legenyhébb kritikát sem. Pedig az önök iskolájából is tanulhattam volna.

A közben belépő **Usanak János** új képviselőt erősen megélelenezik.

(A robbantó.)

Sándor Pál (folytatva): **Holló Lajos** beszédében úgy tüntetett fel engem, mintha én a letűnt szabadelvű párt exponense lennék. Ne rémitgessék magukat ezzel. A szabadelvű párt meghalt: az már nem fog ártani önöknek. A városi polgárság bujtogatásával is megvádoltak, noha a városok közgyűlése üdvözlő táviratot intézett **Kossuth** Ferenchez. Ha nekem annyi erőm volna, hogy a koalíciót felrobbanthatnám, örömmel megtenném. (Nevetés.)

Török Kálmán: Elhiszük. De kijönne azután?

Sándor Pál: Ismerek én függetlenségi képviselőket, akik szívesen jönnek, csak adjanak nekik miniszteri tárcát. (Derűtség.)

(Érdekes szavazás.)

Elnök figyelmezteti, hogy ne térjen el a tárgytól.

Sándor Pál: Engedélyt kér a Háztól a tárgytól való eltérésre.

Elnök szavazásra teszi fel a kérdést. A Ház az engedélyt megadja.

Polónyi Géza és többen: *Leszavazták a kormányt!*

Wekerle odaszól **Polónyinak**: *Majd te ujra alakítod!*

Sándor Pál: A szövetkezeti mozgalom, amelyet az agráriusok vezetnek, egyenesen azoknak a kis existenciáknak az életére tör, akikkel szemben a függetlenségi párt a Házban az altruizmus álarcában jár.

Markos Gyula: A szövetkezet is a kisembereket védi!

Molnár Jenő: De a misét a paptól kell kérni, nem a kántortól! A portékát a boltból kell venni.

Sándor Pál: Ő nem a szövetkezeti eszmének, de a szövetkezeti visszaéléseknek ellensége. A javaslatot nem fogadja el.

Rökk István: A javaslat mellett szólaft fel, mire az ülés véget ért.

boszorkánynak, mint az ökörnek, ha nem is lehet látni.

Baksáné féloldalt vitte be a fejét az ajtón. Most már csak azt kellett volna még meghallgatni, hogy visszafelé mondja-e odabent az imádságot, vagy egyenesen, de azt már nem lehetett, mert az asszonyok közé férfiember be nem ülhet.

A következő héten a pap kertje alatt pillantotta meg az **András** a boszorkányt. Bizonyos, hogy a vajért megy a vízre. Mert tudni való, hogy a boszorkány megzavarja a vizet és vaj vetődik fel, mikor a víz leülepedik. A pap kuttyája erősen ugatott és hogyan, hogy nem, beleszorult a feje a kerítésbe. Ezt bizonyosan megint ő tette. Hogy im, a kutya se be, se ki, hát odagyültek a gyerekek és nevétek. Maga **András** is nevette. Akkor a boszorkány odament a kuttyához és kiszabadította.

Hanem a boszorkány bizonyosan megneszelve, hogy **András** utána leselkedik. Mert mikorra **András** hazaért, a hizója úgy állt az ól közepén, mintha testamentumot csinált volna. Leeresztette fülét-farkát s szomorúan pislogott a tele vályura.

Azonban **Andrásnak** is helyén volt az esze, azonnal szétverte az ólat és megkereste, hogy hova ütött szőveget a boszorkány. Meg is találta. A csőz a puskájába tette a szőveget és kilötte a **Baksáné** háza irányába. Hát a hizó mindjárt felpöndörítette a kedve mutatóját és

A gyermekkórház kezelése.

A Fehér-Kereszt egyesület közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósításából.

Arad, február 4.

Ma délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését az aradi „Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület”. Beszámoló volt ez a közgyűlés ennek a humanus egyesületnek múlt esztendei eredménydus működéséről, melynek egyik legkiemelkedőbb sikere az aradi gyermek-kórház felépítése volt.

Az egyesület működése.

A közgyűlést dr. **Málek** Lajosné másod-előnöknő nyitotta meg délelőtt 11 órakor a városháza kistermében. **Keller** Lajos egyesületi titkár olvasta fel ezután titkári jelentését, mely az egyesület múlt évi működéséről és vagyoni helyzetéről számolt be. E jelentés szerint a májusi nyári-ünnepély tiszta bevétele 2022 korona, a szeptemberi gyermeknapok tiszta jövedelme pedig csekély 314 korona kiadással szemben 6249 korona volt. A borosjenői nyári ünnepély szintén kétezer koronával gazdagította az egyesület kórház-alapját.

Nevezetesebb ajándékozások voltak: **Károlyi** Gyula gróf főispán napi 15 liter tejet, **Neuman** Adolf az ambulatorium házbébe fejében 700 koronát, **Aradváros** 1000 koronát, **Aradmegye** 400 koronát, az aradi pénzintézetek 350 koronát ajándékoztak.

Az egyesület tagjainak száma növekedett négy ezerkoronás ágyalapítóval, hat alapítótaggal, hat pártoló és 277 rendes taggal.

Igen szép eredménye volt az egyesület tavalyi gyermekvédelmi tevékenységének. Gondozásban és segélyezésben részesített az egyesület a gyermekmenhelyről kikerült 49 gyermeket, kik az egyesület támogatása nélkül az elzülles veszélyének lettek volna kitéve. Az egyesület ingyenrendelő intézetében gyógykezelték 518 beteget 3250 rendeléssel, a tápkonyhában pedig kiosztottak 3000 liter ingyenes tejet, közel egy métermázsa táplisztet és más tápanyagokat. Ugyancsak tavaly létesített az egyesület egy tíz ágyas gyermekkórházat, hogy a nagy épület elkészültéig is ápolhassák a súlyosabb gyermekbetegeket. A kórház négy havi fennállása alatt ápolt 24 gyermeket 362 ápolási napon. Az egyesület fenntartott még egy

neki állt a vályunak. **Baksáné** meg bizonyosan ágnak esett, mert harmadnapig a színét se látták.

Hanem ekkor nagy zivatar támadt. Láthatatlan szellemek szaggatták a háztetőket és dönggették ki a kerítéseket. A falombok recsegve törtek le és szóródtak az utakra. A kutagások úgy sikoltoztak, mint a vénasszonyok szoktak, mikor a korcsmában verekedés van. Az ebek tutultak az egész faluban.

Akkor lecsördült a jég. A csordát alig lehetett összefogni és behajtani a nyiresbe. **András** hol imádkozott, hol kutyaeremtett.

Egyszer csak felkapta a kanásznak a baloskáját és hupp, Isten nevében — belevágta a jégesőbe.

Szerencsésje a boszorkánynak, hogy nem találta el. A kuttyát találta el a baloska. Ma is sánta.

Ettől az időtől fogva **András** csordás sokat viaskodott a boszorkánynyal. Hol macska képében. Egyszer lóképeben ment át az udvaron. **András** azt hitte, hogy a szomszéd lova tévedt be hozzá és kiakarta vezetni, de a ló akkor tinóvá változott és **Andrást** oldalba lökte a szarvával.

Elmondta ő mindezeket gyakran, különösen a hodály előtt, ahol a juhászok esténként szalonnát pirítanak és ahová én is elszöktem, mert szerettem hallani az ő okos és csodás beszédeiket.

gyermekgondozónői tanfolyamot is, melyen a múlt évben heten nyertek oklevelet. Támogatta az egyesület a napközi otthonokat is.

Exterde Kálmán báró olvasta fel ezután pénztári jelentését, mely szerint az egyesület közel 24,000 korona évi forgalom mellett 20,000 korona törzsvagyonnal rendelkezik a kórházalappal mellett.

A számvizsgáló-bizottság jelentése után a közgyűlés a tisztviselőknek a szokásos felmentvényt megadta.

Köszönet Andrányinek.

Leitner Ernő dr., az egyesület igazgató-főorvosa indítványozta ezután, hogy mivel az egyesületnek gyoroki Andrányi Károly ajánlékozása óta ma van első közgyűlése, szavazzanak most halás köszönetet a nagylelkű alapítónak. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel fogadta az indítványt.

A gyermekkórház jövője.

Nevezetes pontja volt ezután a közgyűlésnek a gyermek-kórház jövőjéről való gondoskodás. A kórház augusztusra készül el teljesen és ezért már most intézkedni kell annak kezeléséről. A közgyűlés Leitner Ernő dr. indítványára és az alapítónak kifejezett óhajára arra az álláspontra helyezkedett, hogy átiratban fogja kérni a várost arra, hogy a kórházat esekély évi szubvenció mellett az egyesület kezelésére bizza. Ez a kezelés nemcsak a várost mentesítené nagyobb évi kiadásoktól, de a gyermekvédelem ügyét is a lehető legjobban szolgálná.

Országos kongresszus Aradon.

Megalakították ezután a patronage-bizottságot, melynek elnökévé dr. Fábry Sándornét választották meg. Elhatározták végül, hogy a tavaly elhalasztott II. országos gyermekvédő kongresszust az aradi gyermekkórház ünnepies megnyitásával egyidejűleg szeptemberben tartják meg.

A jelenváltak.

A közgyűlésen dr. Mülek Lajosné elnöklété alatt jelenváltak:

Boros Beniné, Gutzjahr Mihályné, Hermann Gyuláné, Kádas Kálmáné, Kintzig Gézané, dr. Leitner Ernőné, dr. Poor Ernőné, Stancz Jánosné, Tisch Mórné, Velesov Gézané, Csernovics Diodor, Exterde Kálmán báró, Gutzjahr Mihály, Fodor Ödön dr., Institoris Kálmán, Institoris István dr., Kádas Kálmán, Kovács Vince, Külényi János, Keller Lajos.

A juhászok mindig ajánlottak valamit a boszorkány ellen, de az András csordás hiába tüzködte körül a házat nyírfaággal, meg mindenféle tüskével, csak nem szabadulhatott ő a boszorkánytól. Azt meg, hogy visszakézzel elkapja a boszorkányt s derekán hordott madzaggal megkösse, sohasem merete megcselkedni.

Végtére is, amint később halottam, úgy menekült meg a folytonos gyötreléstől, hogy maga is beállott boszorkánynak és mindenféle csudálatos mesterséget cselekedett.

De én már ezekről nem tudok semmit. Csak arra emlékszem, hogy valahányszor Baksánét láttam, mindig elszorult a lélegzetem és ha éppen szembe jött velem, áttértem a tulsó házorra. Félelmetes is volt látni az ő lassu, libegő járását, különös mély tekintetét, mikor gyermek haladt el mellette. A fűben vagy a kertek alatt meg éppen olyan volt, mintha seprőn lovagolna.

A legnagyobb jelenet, amit én láttam, mégis az volt, mikor egyszer egy gyereket vezettek hozzá. Máig is emlékszem, hogy kocsin hozták és hogy a község háza előtt állott meg a kocsi. A gyerek valamivel idősebb volt, mint én. Fehér bőjju ingben, rojtos kis fehér gatyában, pitykés lajbiban szállott le a kocsiról. A kalapjában meg fekete pántlika lebegett hátulról. Olyan betyárforma gyerek volt: még egy kiesike kis fokos is volt a kezé-

Leitner Ernő dr., Mülek Lajos, Szathmáry Géza, Szilágyi György, Varjassy Lajos, Virágh Lajos és mint vendég Szenthy dr., a szombathelyi gyermek-kórház igazgató-főorvosa.

Elmebajos őrnagy.

Kiugrott a szálloda ablakán.

— Távirati tudósítás. —

Arad, február 4.

Megrendítően tragikus esetről kaptunk ma táviratot szegedi tudósítónktól. Egy őrnagyon hirtelen kitört az elmebaj és őrjöngése közben kiugrott a szálló ablakán.

A szerencsétlen magasrangú katona Tessényi Sándor honvédőrnagy, akit csak mostanában nyugdíjaztak. Tegnap Szegedre érkezett vejenek, Klammer honvédezredesnek meglátogatása végett.

Amikor a családjához érkezett, azt mondta:

— Azért jövök most hozzátok, mert hosszabb időre el akarok utazni valami fürdőhelyre. Az idegeim nagyon megrongálódtak, pihenni akarok.

Az őrnagyon különben komolyabb betegség nyoma nem látszott s valami nagyon nem is panaszkodott.

Ma estefelé, úgy hét óra tájban fölment lakására, a Széchenyi-téren lévő Tisza-szálló első emeletén lévő szobába. A pincérnek azt mondta, lefekszik a díványra szundikálni, úgy 8 óra felé költse föl. Néhány perc múlva a szobapincér óriási kiáltozást hallott az őrnagy szobájából.

— Jobbra át!

— Vigyázz!

— Te buta paraszt, hát nem tudsz tisztelni. Mars az áristomba.

Berohant a szobába, de hirtelen visszaugrott az ajtóból, mert Tessényi feléje futott és ezt kiáltozta:

— Takarodj a fogházba, ha mendom. Nem tűröm, hogy ellentmondjanak nekem!

A pincér kifutott, az őrnagy szintén tett néhány ugrást, de azután visszalépett és ezt mondta:

— Tudom, hogy az utcára menekültél! Nem szabadulsz meg!

Ezzel az ablakhoz rohant, fölszakította és kiugrott a Széchenyi-térre, amelynek aszfaltján véresre zúzta a fejét.

ben. Egy fekete bajuszos szomorú ember kézen fogta a gyereket és Baksáné után kérdezősködött, hogy melyik ház az övé.

Tápainét kérdezte pedig, aki éppen a boltból ment hazafelé.

Az elmagyarázta, hogy csak menjenek egyesén: két szederfa van a ház előtt, meg egy kis méhes az udvaron. Azután azt kérdezte, hogy talán beteg a gyerek?

— Nem beteg, — felelte az ember — nem beteg ez.

— Hát akkor mi járatban vannak, ha nem beteg?

— Meghalt az anyja, ennek — felelt az ember — meghalt.

Akkor jött az uton Baksáné. Előrehajló fejjel jött, mintha valamit keresne. De nem keresett az semmit, csak úgy szokott járni.

Mink valami hárman a Fodorék kertjéből lestük, hogy mi lesz.

Baksáné, hogy im feléje mentek, megállott. Először az emberre nézett, mert az szólt neki, azután a gyerekekre nézett és rátette a kezét a gyerek fejére, úgy nézett rá. Egyszerre csak letérdelt és megragadta a gyereket. Azt hittük, megesi. De nem ette meg. Csak sirt rajta a vén boszorkány, megcsókoltatta. Aztán leborult a porba.

Megnéztük később, mikor elmentek, hogy nem hagyott-e valami jeleket a porban. De nem láttunk ott egyebet, mint a lábuk nyomát.

Néhány pillanatig ott feküdt a kövezeten, de azután fölugrott és futni kezdett a népes Klauzál-tér felé. Utjában folytonosan ezt kiáltozta:

— Megölöm azt a gazembert!

A zsufolt korzó közönsége nagy tolongással követte a futó öreg embert, aki a Klauzál-téren összeesett. A mentők eszméletlen állapotban vitték a kórházba, ahol a nagy sebek következtében alighanem rövidesen kiszenved. Az orvosok megállapították, hogy elmebaj tört ki az őrnagyon s ez készítette dühöngésre.

Oroszország közvetítése.

A balkáni események.

— Távirati tudósítás. —

Arad, február 4.

Bulgária és Törökország közé bekötőnek állott Oroszország. Az orosz diplomácia felajánlotta a portának, hogy megfizeti ő Bulgária helyett a követelt kártérítést és Bulgária majd részletekben letörleszti ezt Oroszországnak.

Az orosz béke-ajánlatot még nem fogadta el Törökország. Bulgáriában természetesen nagy a szimpátia most Oroszország iránt, amiért is a külföldön az a jogos gyanu ébredt, hogy Oroszország e békével rejtett célokat akar elérni a Balkánon. A hivatalos orosz mosakodás még inkább éleszi a gyanút.

Szerbia és Montenegró hír szerint még mindig készülődik. Hogy háborúra készülne, azt már alig hiszi valaki.

Mai távirataink itt következnek.

Az orosz béke-javaslat.

Pétervárról táviratozzák: Több külföldi lap kommentárokat fűzött Oroszország amilyen javaslatához, hogy a pénzügyi közvetítést maga vállalja a török-bolgár konfliktusban, és közben rámutatnak az orosz kormány azon titólagos szándékára, hogy a körülményt külföldi politikai tervei megvalósításának, így például a tengerszoroskérdés Oroszország javára való megoldásának érdekében kibaszálja. A Pétvári Távirati Ugyenkség fel van hatalmazva meghatározottabban kijelenteni, hogy az említett javaslat célja a béke fenntartása és hogy az orosz kormánynak egyáltalában nem szándéka, hogy javaslatát a Dardanellák kérdését illető valamely követeléssel vagy pedig bármilyen külön céllal összekapcsolja.

Konstantinápolyból táviratozzák: Oroszország javaslatát Konstantinápolyban bizalommal fogadják. A Daily Mail konstantinápolyi tudósítója egy török minisztertől meg tudta, hogy Törökország az orosz javaslatot még elvben sem tartja elfogadhatónak.

Berlinből táviratozzák: Konstantinápolyi jelentések szerint tegnap még kedvezően néztek meg az orosz javaslatot, de a mai minisztertanács megváltozott a felfogás. A török miniszterek a javaslat ellen foglaltak állást. A minisztertanács még nem döntött és egyelőre újra el akar állani százmilliók követelésévé.

Harc készülődések.

Szkutariból jelentik: A török-montenegró határ mentén a múlt hónapban semmi külön nem történt. Montenegrói részről még mindig folytatják a mozgósítási előkészületek miliciának felszerelését, lábbelivel és muval való ellátását, hogyi útegekkel való

korlatozást. Ennek azonban nincs agresszív jellege. A Montenegro és Törökország közti határforgalom az erős ellenőrzés folytán a minimumra redukálódott.

A Berliner Tageblatt jelenti Konstantinápolyból: A hadügyminisztériumban fontolóra vették azt az intézkedést, hogy a 2. és 3. hadtestnél behívják a honvédséget, miáltal ezeknek a hadtesteknek a tényleges állománya 23 hadosztályra, tehát 368 zászlóaljra emeltetnék.

Belgrádból jelentik: Milovanovics szerb külügyminiszter ezeket jelentette ki egy hírlapíró előtt:

— Mi mindent megteszünk, hogy a szerencsétlenségnek elejét vegyük, de ha azt a várakozást, melyre jogosítottak hisszük magunkat, nem elégitik ki, akkor *fulánk marad a szerb nép lelkeben és a katasztrófa elkerülhetetlen.*

Képz a megegyezés.

Konstantinápoly, február 4. A magyar-osztrák és török megegyezés jegyzőkönyvét a mai minisztertanácson aláírták. Eszerint minden ellentét megszűnt és a békés megegyezés szentesítést nyert.

Verekedő diplomaták.

Bukások egy ebéd miatt.

— Távirati tudósítás. —

Arad, február 4.

Komoly diplomáciai affér keletkezett egy ebéd miatt a francia fővárosban. A párisi orosz nagykövet egy ebédre való meghívás miatt összeverekedett az ottani orosz katonai attaséval és a nagykövetségi palotában olyan botrányos jelenetet rögtönöztek, hogy mindkettőjüknek le kellett mondani magas állásáról.

A nagy feltűnést keltő esetről egy párisi távirat a következőkben számol be:

Nelidov párisi orosz nagykövet ma beadta lemondását és vele együtt lemondott Nostics gróf párisi orosz katonai attasé is. A lemondás érdekes oka egy ebéd volt, melyet Nelidov adott. Az orosz nagykövet ugyanis nemrég egy diplomáciai ebédet adott, melyre meghívta az összes párisi nagyköveteket. A nagykövetek valamennyien elfogadták a meghívást, az amerikai nagykövet azonban kijelentette, hogy ha Nostics grófot is meghívják az ebédre, akkor ő nem megy el. Nostics gróf felesége amerikai leány, akivel az amerikai nagykövet rossz viszonyban van s ez volt oka a furcsa feltételnek. Nelidov mégis teljesítette ezt a feltételt és nem hívta meg Nosticsot és feleségét. Nostics megtudta a mellőzés okát és *párbajra hívta Nelidovot és annak fiát.*

Nelidov úgy a maga, mint a fia részéről visszautasította a kihívást. Nostics gróf a következő napon megjelent az orosz nagykövetségen, felkereste Nelidovot és néhány sértő szó kíséretében előbb *arcul ütötte és mikor az védekezni próbált, egyik kezével és botjával úgy összeverte, hogy Nelidov megbetegedett.*

A botrányos jelenetnek hamar híre utott és ma mindkét diplomata kénytelen volt beadni állásáról való lemondását. Az eset Péterváron kinoszisszatetszést keltett.

Kossuth Ferenc a királynál.

Justh a nemzeti bankért. — A kormány és Sándor Pál.

— Távirati tudósítás. —

Arad, február 4.

A hosszúra nyuló bizonytalan politikai helyzetnek ma két érdekesebb eseménye van. Az egyik Justh Gyula házelnöknek egy beszéde, amelyet egy küldöttség előtt mondott s amelyben lelkes határozottsággal száll sikra az önálló nemzeti bankért. A magyar jegybankot gazdasági önállóságunk és boldogulásunk feltételének mondta, melyet 1911-re okvetlenül meg kell valósítani.

A másik érdekes hír Kossuth Ferencről szól. A hetek óta betegeskedő kereskedelmi miniszter most már jobban van és mint hozzá közel álló helyről jelentik, legközelebb megjelentik Bécsben a király előtt. Kossuth audienciájától politikai körökben sokat várnak.

Mai tudósításunk a politikai helyzetről itt következik:

Justh az önálló bankról.

A Józsefvárosi Népkör a múlt héten közgyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy az önálló bank felállítása érdekében kérvényt nyújtanak be a képviselőházhoz. A józsefvárosi polgároknak nagy küldöttsége a kérvény átnyújtása végett ma délelőtt kilenc órakor tisztelt Justh Gyula képviselőházi elnöknel.

Havas Rezső dr. kir. tanácsos, a Józsefvárosi Népkör elnöke nyújtotta át a kérvényt. Beszédében többek közt hangoztatta, hogy az önálló bank nélkülözhetetlen előfeltétele az önálló vámterületnek. Szomorú lenne, — ugymond — hogy amikor a kicsiny Balkán államok teljesen függetlenségre jutottak, Magyarország, amely Nagy Lajos és Mátyás alatt Európa leghatalmasabb állama volt és amely ma is 20 millió lelket számlál, ne tudná kivívni gazdasági önállóságát.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke válaszában első sorban megköszönte azt a bizalmat, amelyet az önálló bankért küzdő polgárság a képviselőházba és az ő személyébe helyez és biztosítja a küldöttséget arról, hogy a kérvényt nemcsak kötelességszerűen, hanem egész lelkesedéssel, szívének egész melegével fogja a képviselőház elé terjeszteni, mert ebben oly kérdést lát, amely mellett legjobb meggyőződése szerint a képviselőház többsége sziklaszilárdan fog kitartani. (Eljenzés.) A polgárság legyen bizalommal a képviselőház vezérei iránt és ő iránta is, hogy az ország érdekeit megfogják védeni. (Eljenzés.) Az önálló bank gazdasági önállóságunk legelső feltétele, (Ugy van!) ha azt elejtjük, nem lesz önálló vámterület sem és annak az államnak, amely gazdasági függetlenségéről lemond, annak el kell pusztulnia. (Ugy van!)

Ha valaki áttekinti azt az érvelési módot, amelylyel egyes igen neves államférfiaink és egyes pénzügyi kapacitásaink 1878-ban, 1887-ben és 1899-ben a bankkérdés tárgyalásakor a bankközösség mellett foglaltak állást, mindenkori, mintegy sablonszerűen látja megújulni az okoskodásnak azt a módját, hogy az önálló bank felállítása a nagy gazdasági megrázkódtatás, a pénz hiánya miatt lehetetlen. Ha okoskodásuk alapos volna, akkor ezek az urak önmaguk állítanák ki politikájukról a szegénységi bizonyítványt, mert azt állítják vele, hogy a

folytonosan megújuló kiegyezések annyira meggyöngyítették ezt az országot, hogy a gazdasági önállóság végpusztulással fenyegetné. Hiszen, ha a gazdasági önállóság képes lenne tönkre tenni az országot, olyanok volnánk, mint a satnya virágházi növény, amely csak osztrák üveg alatt tud prosperálni és ha eltávolítatik az üveg, a szabad levegőn tönkre megy a növény. A jó kertész nem úgy műveli a növényt, hogy csak a bura alatt tudjon prosperálni, hanem úgy, hogy ha elveszik az üvegburát és az éltető szabad levegőt kapja a növényzet, akkor oly óriási mértékben növekedik, virul, prosperál, hogy mindenkinek bámulatát kelti fel. (Élénk tetszés.)

A 67-es kiegyezés sok tekintetben akadályos volt a gyorsabb és erősebb haladásnak ebben az országban. Közgazdasági téren is. De azt még sem tételezem föl, hogy ez a 67-es alap annyira megrontotta volna ezt az országot, annyira nyomorulttá tette volna, hogy a gazdasági önállóság nagy megrázkódtatásnak, tönkretételnek tenné ki. (Élénk tetszés.) Ez teljesen lehetetlen. (Ugy van!) Én bízom a nemzet jövőjében, erejében és meg vagyok róla győződve, ha úgy a képviselőház, mint a polgárság kitart a nemzeti bank mellett, 1917-ben pedig a vámelkülönítés mellett, néhány év múlva közgazdaságunk teljesen önálló lesz és néhány évtized múlva felvirul ez az ország oly mértékben, hogy mindenki boldogulni fog, mert az életerő, az életképesség, a törekvés meg van az országban. (Ugy van!)

Kossuth audienciája

A függetlenségi és negyvennyolcas párt hivatalos lapjában, a „Budapest”-ben ma ez a komüniké jelent meg:

„Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter most már minden nap feljár a kereskedelmi minisztériumba, ahol délután 3 óráig szakadatlanul foglalkozik a hivatalos ügyekkel. Délután Kossuth a Lukács-fürdőbe megy, ahol orvosa, Müller Kálmán dr. egyetemi tanár utasítása szerint végzi kuráját s e végből az éjszakát is ott tölti s onnét délelőttönként egyenesen a minisztériumba hajt. Minthogy egészségi állapota még mindig nem engedi meg főképpen a lépcsőjárást, egyideig még nem látogathat el sem a pártkörbe, sem a képviselőházba. Remélhető azonban, hogy egy hét folyása alatt Kossuth már abban a helyzetben lesz, hogy nemcsak a pártkörbe és a képviselőházba ellátogathat, hanem Bécsbe is fölmehet, hogy a király előtt ismertesse részletesen úgy a maga, mint a függetlenségi párt álláspontját a függőben lévő nagy kérdésekről: nevezetesen a bankügy és a katonai kérdések dolgában.”

Politikai körökben ma igen sokat beszéltek erről a hírről. Azt hiszik, hogy Kossuth audienciája majd több világosságot vet a helyzetre, mint a legutóbbi kihallgatások.

Egy érdekes szavazás.

Sándor Pál mai beszéde alatt érdekes jelenet játszódott le a képviselőházban. A Lipótváros követét, aki nagy temperamentummal vitatkozott az adóreform kérdéseiben a kormány érveivel, Justh Gyula elnök figyelmeztette:

— A képviselő ur személyes megtámadtatás és félreértett szavainak helyreigazítása

cimén szólalt fel. Ebből a keretből már ki-
lépett . . .

A függetlenségi pártból erre tizen is oda-
kiáltottak Sándor felé:

— Kérj engedélyt!

Ebbe a pereben Hoitsy Pál, a független-
ségi párt ügyvezető elnöke odaugrott a függet-
lenségi padok elé:

— Nem adjuk meg az engedélyt! Ugyis
nagyon elhuzódik a vita!

Ezuttal azonban nem hallgattak reá a füg-
getlenségi képviselők:

— Megadjuk az engedelmet! — kiáltották.

Erre szavazás következett: *Wekerle* Sán-
dor, *Andrássy* Gyula és *Jekelfalussy* Lajos
miniszterek az engedély megtagadása mellett
állottak fel. De ezuttal a kormánypárt nem
követte a vezéreket s az ellenpróbánál kide-
rült, hogy a Ház többsége megadja az enge-
delmet Sándornak arra, hogy a tárgytól el-
térhessen.

Az eredményt nagy derűtség fogadta.
Farkasházy Zsigmond ujjongva kiáltotta oda
Wekerle felé:

— Leszavazták a minisztériumot!

Polónyi Géza pedig kész volt a konkluzió-
val is:

— *Le kell mondania!* — harsogtatta.

Wekerle Sándor kissé mosolyogva fel-
állt a bársonyszékből és odafordult *Polónyi*
felé:

— Helyes! Ez meg is fog történni! —
mondta. *Polónyi* Géza fogja megalakítani az
új kabinetet.

Itt azután a kacagók ismét *Wekerle* olda-
lára állottak.

Aradmegyéből Oroszországba.

Már a cigányok sem tudnak megélni
Kivándorló karaván.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 4.

Harminckét aradmegyei cigány kért most
utlevelet aradmegye alispánjától. *Nagykama-
rásról*, az eleki járás egy kis községéből akar-
nak kivándorolni Oroszországba. Egy tapaszt-
alt, öreg cigány, *Buckhammer* Tamás a veze-
tőjük, aki — saját szavai szerint — már járt
Muszkaországban és ott sokkal jobbnak találta
a cigányéletet, mint a esendőrökkel teli Arad-
megyében.

A hareminkét cigány tulajdonképen há-
rom családnak: a *Turó*, a *Lólé* és a híres-
neves *Kolompár*-családnak a tagja. A nagy-
kamarási előljáróság és a vármegye először
nem akarta megengedni nekik a kivándorlást,
mert semmi pénzük nem volt az utra, s így
erős volt a gyanu, hogy a cigánykaraván tilos
uton akar pénzhez jutni. A cigányok azonban
nem hagyták magukat és — hogy hogy nem
— szereztek öt lovat és három szekeret és ki-
jelentették az előljárásnak, hogy ezeket el-
adják és pénzt fognak szerezni. A bíró erre
már nem gördített több akadályt a cigányki-
vándorlás elé, sőt a jegyzőkönyvben, melyet a
vármegyére beterjesztett, a következőket írja:

„Az előljáróság azt véleményezi, hogy a
kérés teljesíthetőség, mert nevezettek a köz-
biztonságra nézve különben is veszé-
lyesek.”

Ezt a jegyzőkönyvet a karaván felnőtt tag-
jai, *Turó* Antal, *Lólé* Ferenc, *Anna*, *Mária* és
Julianna és *Kolompár* Péter látták el sajátkezű
keresztjükkel és benne ünnepélyes fogadalmat
tettek, hogy Oroszországba „munkát mennek
keresni, mert ott tisztességesen akarnak élni.”

A vármegye alispáni hivatala most meg-
adta nekik az utlevelet és így a harminckét
dádé már a napokban utra kél Oroszor-
szág felé.

MEGSZÖKÖTT Stefánia hercegnő bankárja.

Izgalom a tőzsdén.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, február 4.

A budapesti áru- és értéktőzsdén tegnap
óta nagy a szenzáció. A tőzsde egyik előkelő,
közismert tagja, *Ziegler* Sándor bankár, a ki-
nek a Kossuth Lajos-utcában volt forgalmas
banküzlete, tetemes összegek elsikkasztása után
Amerikába szökött.

A megszökött bankárnak, aki évekkal ez-
előtt biztosítási ügynök volt, a legelőkelőbb kö-
rökből kerültek ki a kliensei. Magyarország
magnásai, bárók, grófok, nagybirtokosok adtak
*Ziegler*nek tőzsdei megbízásokat. A bankárral,
mint most kiderült, állandó összeköttetésben
állott *Lónyay* Elemér gróf és felesége, *Stefánia*
kir. hercegnő, akik százezrekre menő tőzs-
dei megbízást adtak *Ziegler*nek.

A bankárt általában igen szerencsés kezű
embernek ismerték és szívesen irányították so-
kan magukat az ő üzleti szimatja után. *Ziegler*
egész ujévig a legpontosabban teljesítette kö-
telezettségeit, de újévtől fogva még a tőzsdére
sem járt fel, ahol pedig naponként megszokott
fordulni.

Mikor érdeklődni kezdtek utána, hollétére
nézve senki sem tudott felvilágosítást adni.
Bankházát egyik alkalmazottja tovább vezette,
családja pedig Budapesten tartózkodik.

Csak akkor tűnt ki a sikkasztás és szö-
kés, amikor a felek egymás után kezdtek je-
lentkezni, hogy a bankárnál levő pénzeiket
követeljük. *Jankovich* grófot, aki egy nagy jel-
zálogkölesönüzet lebonyolításával bizta meg
*Ziegler*t, több mint 167 ezer koronával károsi-
totta meg a bankár. De egész esomó magnás
jelentkezett, mint károsult, akik egyelőre nem
akarják nyilvánosságra hozni nevüket.

A károsultak között szerepel *Stefánia*
kir. hercegnő és férje, *Lónyay* gróf is, akiket
állítólag közel félmillió korona erejéig károsi-
totta meg a hűtlen bankár. A tőzsdén ma élén-
ken tárgyalták *Ziegler* szökését és a beavatot-
tak azt beszélék, hogy *Stefánia* *Ziegler* utján
az utóbbi időben olyan nagy veszteségeket
szenvedett a tőzsdén, hogy vagyoni viszonyait
ez tette válságossá. A hercegnői ügyfélhez
előkelő összeköttetései utján jutott *Ziegler* és
ennek a sima arcu embernek sikerült a her-
cegnőt a legkockázatosabb tőzsdei játékba be-
levinni. Állítólag az udvarnál régebben tuda-
mással bírnak a hercegnő bérzei műveleteiről
és legfelsőbb helyen rosszálták eljárását. De
nemesak *Stefánia* és férje, hanem több magas-
rangú udvari tisztviselő is szerepel a megkáro-
sítottak listáján.

A tőzsdén egyébként ma délelőtt megállá-
pitották, hogy *Ziegler*nek az értéktőzsdén mind-
össze 1400 korona, a gabonátőzsdén pedig 8000
korona fedezetlen tartozása van.

A megszökött bankár táviratot küldött fe-
leségének Newyorkból, hogy szerencsésen oda-
érkezett és igéri, hogy az elsikkasztott össze-
get szorgalommal és munkával visszaszerezi és
a károsultakat kifogja elégiteni.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Királyfi a brettlin.

★

A legfantasztikusabb, legizgatóbb re-
gény témákat maga az élet adja. A szí-
porkázó gall szellem három jókedvű kép-
viselője, egy fenomenális szatírárt irt arról
a kis balkáni királyról, aki Párisba megy
az uralkodás terheit kimulatni. Néhány hét
óta az ő fejedelmi pózain és kijelentésein
mulat a pesti színházak közönsége. S ime
mialatt ez a kassirozott király végig kacag-
tatja az országot bohókás tréfáival, azalatt
egy eleven, igazi, vérbeli királyfi szemé-
lyében konkurrensé támad.

Obrenovits *Krisztics* Milán, aki az oly
kalandos életet élt Milán volt szerb király
fia a konkurrens, — tegnap az orfeum desz-
káira lépett, hogy mint kuplé énekes és
műlövész keresse meg kenyerét. Ugyebár
nem mindennapi az eset? Ez magyarázza
meg, hogy tegnap ugyszólván az összes
világvárosokból érdeklődtek Budapesten
Krisztics Milán debutje iránt, sőt fellépése
után mesés ajánlatokat tettek neki. Egy
amerikai impresszárió például 1500 korona
napi fellépti díjat kiált a királyi ese-
metének.

Hja az üzlet. Ilyen alkalom nagyon
ritka, meg kell ragadni. Királyi vérből szár-
mazó kuplé énekest nem mindennap lehet
szerződtetni. És *Krisztics* Milán, ez a bájos
husz éves fiú, aki nem is olyan régen százezre-
ket költött el és állítólag jogos igényt tudna
formálni a szerb trónra, nem vágyódik a
korona után, nem futkos hatalmas össze-
kötetéseket keresni, nem sopánkodik azon,
hogy jószágait elkobozták. Atyái gyámja,
Zichy Jenő gróf támasz nélkül hagyta; a
fiú, atyjának vérbeli bohém tulajdonságait
örökölve, ma felváltja az utolsó husz koro-
nását, s elszerződik egy brettlinre kuplé éne-
kesnek, aztán kiáll a közönség elé és jó-
kedvűen énekl:

Voltam királyfi Szerbiában.

Jaj, de jó, hogy most nem vagyok.

Hogy nem járok lyukas csizmában

És nem kapok pofont nagyot.

Nem hívnak György hercegnek engem

Ezt nem is siratom soha.

Ne a fejemen, a zsebemben

Legyen mindig egy korona.

Voltam királyfi Szerbiában,

Oh királyfi Szerbiában.

Ez Milánnak a fia. Napi 30 korona
fellépési díj ellenében kell ennek az ele-
gáns, daliás ifjunak az ő siralmas tragiku-
mát esténként elénekelni. És ami ezt fá-
jábbá teszi, saját honfitársait kell ezzel
gyönyörködtetni.

Medakovits ur, a horvát-szerb koalí-
ció elnöke, egy sereg szerb képviselőt ve-
zetve, nagy élvezettel hallgatta a tehetsé-
ges princ kupléit. Zsivióztak ezek az urak
és tapsolták a vállalkozó szellemű király-
fit. Szóval: támogatták, elősegítették teg-
nap nagy sikerét. A szerb-horvát koalí-
ció vezető politikusai pompásan mulattak
a királyfi mokáin. És egyikük se gondolt
arra, hogy sokkal nagyobb szolgálatot tet-
tek volna, ha a tapsok, ünneplés helyett a
királyfinak valami komolyabb foglalko-
zást, királyfiuhoz illő állást szereztek volna.
Vagy talán így gondolkodtak:

— Ha mi komédiázhatunk, bohóckod-
hatunk a politikában, akkor *Krisztics* Mi-
lán is színészkedhetik a brettlin.

Gyilkossággal vádolt házaspár.

A szobaur tragédiája. — Monstre-pör a budapesti esküdszék előtt.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, február 4.

Tavaly, június 24-én borzalmas rablógyilkosság történt a fővárosban. A meggyilkolt ember *Hajnal Antal* nyugalmazott Máv. főkapitány volt, akiről azonban házigazdái, *Kustján Antal* Ganz-gyári munkás és felesége azt állították, hogy természetes, de hirtelen halállal halt ki.

Kustján Antal már 24-én kora hajnalban személyesen hívta a halotthoz *Gulden Róbert* dr. Ganz-gyári orvost, s ennek, mint a házbelieknek, azt adta elő, hogy *Hajnal Antal*, akinek gyakran voltak fejszédülései, éjjeltájban a konyhában, ahová vizért ment ki, összeesett, erre feleségével együtt segítségére ment, együttesen bevitték a szobába, ágyba fektették s hajnali három óra tájban *Hajnal* már halva találtak.

Kustjánék szomszédai azonban terhelő bizonyítékokat szolgáltatottak a házaspár ellen. A házaspár erre így adta elő a történeteket:

Hajnal Antal előbb szép szóval, majd fenyegetéssel is, erőszakot akart *Kustján* ellen követni. E miatt *Kustján* módfelett felingerült s kiment a folyosóra *Hajnal* után. A folyosón azonban ott voltak a házbeliek s így ott magára fojtotta haragját. Megvárta tehát, míg tíz óra után a lakásába visszavonultak s ekkor bent nyakon ragadta őt s öklével úgy föbe sújtotta, hogy az egyik ágy és az éjjeli szekrény közé esett, aztán felemelte az elalélt embert a padlóról, s az ágyba lökte. Csak utóbb vette rémülten észre, hogy *Hajnal Antal* meghalt.

A nyomozás azonban mást állapított meg. *Kustjánék* e szerint megtudták, hogy *Hajnal Antal* életét az ő javukra kétezerháromszáz korona erejéig biztosította. Ennek rejtett rugója pedig az volt, hogy az öreg embernek nagyon megtetszett *Kustján*né, aki teljesen lebilincselte az öregot. *Hajnal* hamar rájött arra, hogy *Kustjánék* önző érdekből kedveskednek neki s ezért más lakás után nézett. Ekkor történt azután a gyilkosság. Megállapították továbbá azt is, hogy a gyilkosság után eltűntek a halott ékszerei is.

Tárgyalás akadályokkal.

A budapesti törvényszék esküdtbirósága *Mikovich* bíró elnöklése alatt ma kezdte meg a bűnügy tárgyalását. *Kustján Antal*né három héttel ezelőtt a gyűjtőfogház rabkórházában leánygyermeknek adott életet s ugyszólván a gyermekágyból kellett volna őt ma elővezetni. *Kustján*né ellenkezett és nem akart megjelenni a tárgyaláson. Azonban mégis kapacitáltak és rabszállító kocsira ültették. A hóvihár miatt a *Maglódi*-úton oly rossz az út, hogy csak kétórai késéssel érkezhettek meg a tárgyalásra.

A házaspárt *Weisz Ödön* dr. és *Szegheő* János dr. védi. A közbírák *Timkó Zoltán* dr. képviseli.

A tárgyalásra több mint harminc tanu, köztük *Ajthay Sándor* dr. és *Minnich Károly* törvényszéki orvosszakértők vannak bevezve. Először a vádlottak nacionáléját vették, azután tizenkét rendes és két pótesküdtet orsoltak ki.

A férj vallomása.

Kustján hallgatták ki először.

— Bűnösnek érzi magát?

— Nem.

— Mondja el, milyen ismeretségben állott maga *Hajnal*al?

— Nálam lakott albérletben, mint szobaur. — De azt csak beismeri, hogy maga ölte meg?

— Ugy történt kérem a dolog, hogy feletem panaszkodott, hogy *Hajnal* erőszakoskodott vele és el akarta csábítani. En ezen napon felháborodtam és elhatároztam, hogy megem az öregot. Bementem hozzá a szobába dulakodni kezdtünk. Megütöttem és beletem az ágyba. Néhány perc múlva észretem, hogy meghalt.

— De maga úgy jelentette az esetet a ha-

lottkémnek és a tisztí főorvosnak, hogy *Hajnal* természetes halállal halt ki.

— Igen, mert félttem, hogy bajba jövök.

— Lássá *Kustján*, maga nem mond igazat. Pedig a tagadással csak rosszabbítja a helyzetét.

— Ne tagadok én kérem alássan.

— *Hajnal* 2000 korona erejéig az önk javára biztosította az életét. Azután el akart menni lakni maguktól, s így veszélyben volt a 2000 korona. Ezért kellett őt gyorsan a másvilágra küldeni.

— Dehogy kérem. Ezt csak az ellenségeink költik rá. Ugy történt minden, ahogy én mondom.

Az asszony kihallgatása.

Ezután *Kustján*né hallgatták ki. Elmondta, hogy *Hajnal* előbb a sógornőjénél lakott, de mikor megismerkedett vele, hozzája kívánczozott. Azon a napon, mikor az eset történt, ő egész nap mosott és nagyon fáradt volt. *Hajnal* otthon volt: estefelé hazajött az ura is és hívta *Hajnal*at, de az nem ment. Később ő lefeküdt és a szobaur is nyugalomra tért. Egy darabig beszélgettek, aztán *Hajnal* kedveskedni kezdett. Mikor látta, hogy hiába, gombomba lett. Ő rendreutasította, de *Hajnal* ekkor erőszakoskodni kezdett. Erre ő kimenekült az udvarra és ott megvárta az urát. A férj erre, mikor *Hajnal*at a szobában találta, neki rohant az öregnek. Dulakodni kezdtek. Többre ő nem emlékszik. Azt hiszi, hogy *Hajnal* esés közben ütötte meg magát.

A tárgyalást holnap folytatják. Talán holnapután meghozzák az ítéletet.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Pentek: *Varázskeringő*, operett. Komlóssy Emma vendégfelleptével. (C b. let).

Szombat: *Katalin*, operett. Komlóssy Emma vendégfellepte el. (A. berlet).

Vasárnap: Delután: *Gyurkovits leányok*, elekep. Este: *Gyimesi vadvilág*, népszimű. Komlóssy Emma vendégfelleptével. (B. berlet).

* **A színház a messzinaikért.** Hétfőn rendezi a színtársulat a messzinaik szerencsétlenek javára a jótékony célu előadást. Ez alkalommal a színházi bizottság beleegyezésével a színházi bizottság páholyát is eladják. A jótékony célu előadás *Heyersman Gyujtogatók* című egyfelvonásos színművének bemutatásával kezdődik. Ezt követi *Leoneavalló* világhírű operája, a *Bajazzók*, amelyben közreműködik *Bing János*, az aradi hangversenyek széphangu amatőrénekese, aki a prólógust fogja énekelni.

* **A vidéki színészet dicsérete.** A kultuszminiszternek most terjesztette be szokásos jelentését *Festetich* Andor gróf, a vidéki színészetek országos főfelügyelője a vidéki színházak egy évi működéséről. Általánosságban megállapítja *Festetich* gróf jelentésében, hogy a vidéki igazgatók a komolyabb irány felé törekednek és csak a legtrikább esetben tévesztik szem elől a jóízűt és hogy a magyar dráma-irodalom ápolására gondot fordítanak. Az eredeti dráma-irodalom termékei műsoruknak mintegy ötven százalékát teszik ki, kevés igazgatónál marad ezen ahul, — többnél meghaladja az ötven százalékot. Kevésbé kedvező az énekes és drámai műfaj megoldása, aminek oka és mentsege is abban található, hogy az utóbbi időkben — egy pár évtized óta már — az operett-kultusz világszerte olyan szertelenné vált, hogy már szinte veszedelemmé kezd nőni. De a legújabb időben mintha némi örvendetes változás állott volna be. Megállapítható az is, — folytatja *Festetich* gróf — hogy a frivol és trágár darabok csaknem teljesen száműzve vannak vidéki színházaink műsoráról. Ha egyik-másik mégis disztelenkedik itt-ott, egy-egy nagyobb város igazgatójának műsorán: e teljesen haszontalan és vidéki színházaink színpadán egészen jogosulatlan műfaj teljes kiküszöbölése nem fog az igazgatókon mulni. Szól még *Festetich* arról, hogy a nagyobb igazgatók, mint *Krecsányi*, *Kövesi*, *Szendrei*, *Zilahi* az operát is művelik, majd rátér a részletekre, előadván, hogy a harmincegy vidéki színigazgató három csoportban működik.

József főherceg kabaréja

Politikai kuplék

a Nemzeti Kaszinóban.

Különös és szinte hihetetlenül hangzó cikket közöl a *P. N.* mai számában arról, hogy *József főherceg* egy arisztokrata társasággal egyetemben a Nemzeti Kaszinóban kabaré előadást nézett végig. A cikkből a következő részeket közöljük:

A maga nemében páratlan és furcsa kis mulatság volt ma este a Nemzeti Kaszinó egyik szeparejában. *József főherceg*, aki tudvalevően nagy színházbarát, segített azon a szigorú állapotban, hogy nem mehet el a kabaretbe: találkozott a kabarettel a Nemzeti Kaszinóban. Egy kis arisztokrata társaság szerezte meg a főhercegnek és a főhercegnőnek ezt a polgári élvezetet, amelyre a fenséges család már régóta vágyódott. Az érdekes eset lefolyása a következő volt:

A kis teremben négy asztal körül ült az előkelő társaság, összesen harmincketten voltak s köztük *Zichy István* gróf töltötte be a „maitre de plaisir” szerepét. A főhercegi páron kívül *Andrássy*, *Batthyány* és *Zichy* grófok voltak ott és hogy a diplomácia se hiányozzék, meghívták az olasz és francia főkonzult is. Fél tízre már egybegyűltek a szomszéd szobában a kabaré-est szereplői: *Nagy Endre* confrencier, *Ferenczy Károly*, a komikus, *Németh Juliska*, mind a hárman az *Andrássy*-uti kabaré tagjai. Csatlakozott hozzájuk dr. *Szirmai Albert*, a népszerű zeneszerző, aki a zongorakíséretet látta el.

A kis truppot *Zichy István* gróf vezette be a szepareba, ahol virágfüzérrel elkészített helyen állott a zongora és a szőnyeg, amely a pódiumot helyettesítette. Az előadást *Nagy Endre* vezette be egy prólógussal, amelyet *Adorján Andor* írt erre az alkalomra franciául, mert a főhercegnő magyarul nem ért, német előadást pedig nem akartak rendezni. A prólógus után magyarul folytatódott az előadás *Ferenczy Károly* három ismert nótáját adta elő, a szolidabbak közül, ugyanigy *Németh Juliska* is (egy feltűnő szép kis kezdő, *Németh József*nek, a színésznék leánya.) Ezzel vége is lett volna a mulatságnak és a művészesapat kivonult a szepareból. Künn azonban meglepetés érte őket. Az est egyik rendezője utánuk sietett és felkérte *Ferenczy Károly*at, hogy jöjjön vissza, adjon elő még néhány nótát, főként pedig arra kérte, hogy ne zsenirozza magát, ha éppen akad valami politikai szatira, azt is adja elő bátran. Az énekes kitérőleg válaszolt, mire a rendező értesítette, hogy az előkelő társaság főként valami ismert politikai kuplét akar hallani. *Ferenczy* hosszas habozás után és nagy unszolásra egyezett bele, hogy ezt a kuplét a főhercegek és a grófok előtt énekelje. De arra kérte a rendezőt, hogy adjon neki időt a szöveg elmemorizálására, mert már nem emlékszik rá. És az egész társaság szép türelmesen várt, amíg a színész künn össze próbálta szedni emlékezetében a csufoldó verssorokat. A dolog azonban nem ment. A társaság pedig oly szívósan ragaszkodott a politikai kupléhoz, hogy a rendezők fiakkert küldtek a kabaretbe a szövegért. Amíg a fiakker a politikai pikantériáért járt, *Szirmai Albert* dr. a főhercegi pár kérésére elzongorázta a „Táncos huszárok” című operettjének népszerű számait, amelyek itt is nagy sikert arattak. Mire ennek vége volt, megjött a nevezetes fiakker és *Ferenczy* diadalmas mosolylyal vonult be a szobába. Mindenki tudta, mi következik és *Ferenczy* tapssal fogadták. Általános figyelem közepette énekelte el aztán a várva-vártnótát, amelyekben *Kossuth Ferenc*ről és komornyikjáról van szó s amelynek minden strófáját kacagás és taps fogadta. Most már megvolt alapozva a hangulat és szó sem volt arról, hogy a művésztrupp eleresszék. Egymás után hangzottak fel a nóták, amelyek a főhercegi

párnak nagyon tetszettek. Fél tizenkettőkor vége volt a kabaré-estnek, amelynek sikerét jelenti az, hogy hivatalosan egy félórára volt tervezve és két óra hosszat tartott.

A képviselőház folyosóján ma igen sokat beszéltek a kabaré ügyéről. Egy képviselő felemlítette az esetet *Wekerle* miniszterelnök is, aki erre így szolt:

— Tudomásom szerint a királyi herceg nem is hallgatta végig az előadást.

Egyébként József főherceg elejét veendő minden szöbeszédnek és félremagyarázásnak, ma este meglátogatta a Lukács-fürdőben *Kossuth* Ferencet és szívélyesen elbeszélgetett vele.

Vita az ideai ujoncokról.

A véderő bizottság ülése.

— Fővárosi tudósítókól. —

Arad, február 4.

A képviselőház véderőbizottsága ma délután *Thaly* Kálmán elnökle alatt ülést tartott. Az 1909. évi ujonclétszám megállapításáról és az ujoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslatokat tárgyalták, melyeket *Bakonyi* Samu előadó elfogadásra ajánlott.

Kmetz Károly volt a következő szónok. Általánosságban elfogadja a javaslatot, de visszautasítja az osztrák parlamentben elhangzott támadásokat, melyek tudatosan meghamisítják a 67-es törvény rendelkezéseit. A hadügyminiszter — úgymond — teljes bizalmunkra méltó, ha felismerte a magyar katonai követelmények teljesítésének szükségét.

Moskovitz Iván az új véderőtörvényt sürgeti.

Okolicsányi László: A javaslatot általánosságban csak azért fogadja el, mert a jelen politika alapját képező megegyezés kötelez minket a véderőnek az eddigi létszámában való fentartására. Ennek a jelentésben is kifejezést kíván adni. Nagyon csalódnak szerinte azok, akik egy jövődéli képviselőháztól katonai téren nagyobb engedékenységet remélnék. A jövő képviselőházat egyrészt nem fogja korlátozni a paktum, másrészt a parlament demokratizálása a katonaság iránti ellenszenv növelésére fog vezetni. A honvédtüzség szervezéséhez sem hajlandó hozzájárulni addig, míg a közös hadseregben a magyar állam követeléseit kielégítve nem lesznek.

Thaly László: Az újvéderőtörvényben kedvezményeket kér a több gyermekes családok számára.

Bakonyi Samu záróbeszédében kilejenti, hogy a hadügyminiszter nem helyezte újabb követeléseket kilátásba a magyar delegációban.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter és *Bolgár* államtitkár sűrű felszólalásai után a javaslatokat a bizottság általánosságban és részleteiben elfogadta.

SPORT.

+ Országos vívóverseny Aradon. Az Aradi Athletikai Club 1909. február hó 20—21-én Aradon, a „Fehér Kereszt” szálló nagytermében lovag *Maione* Vincenzó vívómester tíz éves mesteri jubileuma alkalmából akadémiával egybekötött országos vívóversenyt rendez a következő feltételekkel:

1. A verseny a M. A. Sz. szabályai szerint rendezték. 2. A versenyen csupán magyar honos amatőr gentleman vívók vehetnek részt. A honvédség, osász. és kir. hadsereg és haditengerészet tisztjei és hadapródjai, ha vívómesteri oklevelük nincs, a versenyen feltétlenül részt vehetnek. 3. Nevezési díj versenyenkint és fegyverenkint 3 korona, két fegyverre 5 korona. 4. Nevezési zárlat február 15-én esti 9 óra. Nevezések ifj. Vas Gusztáv titkár címére (Arad, Acsev. palota) küldendők s azok elfogadása felett a Club választmánya határoz. Nevezések indoklás nélkül visszautasíthatók. A nevezésnek tar-

almaznia kell a versenyző nevét, lakását, foglalkozását, az egylete, illetve mestere nevét, a verseny- és fegyvernemet, melyre nevez és a tétet. 1. Főverseny. 5. Fegyvernemek: kard és tör. 6. Középsiskolai tanulók a versenyeken részt nem vehetnek. 7. A kardverseny minősítési küzdelemből és körvívásból áll. A körvívásban az első és második osztályba sorozott vívók vehetnek részt. Az első és második osztályba sorozott vívók első feléből alakítatik az első kör, a második feléből a második kör. A körök önmagukban a szövetségi versenyszabályok szerint küzdenek. A második kör győztese átmegegy az elsőbe. A verseny győztese az I. kör győztese, helyezettei az I. kör helyezettei. 8. A kardverseny győztese a Club díszített ezüst érmét és tiszteletdíjat, a második nagy ezüst érmét és tiszteletdíjat, a harmadik nagy ezüst érmét s az első körbe jutott több vívók mindenike bronz emlékérmét nyer. 9. A törverseny hasonlóképen rendeztetik és díjaztatik, mint a kardverseny, ha megfelelő számú induló van. 10. Kardvívó előny verseny. 11. E verseny a főversenyre meghatározott módon rendeztetik. 12. Díjazás: mint a kardfőversenyénél. 13. Az előnyosztást a M. A. Sz. kiküldött előnyosztója végzi. A versenyre jelentkezett amatőr-vívók s mestereik a versenyt követő akadémián szívesen látatnak.

Motorosból villamos vasut.

Kész a megállapodás. — Berlini táviratok Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, febr. 4.

Az arad-hegyaljai motoros vasut a mai napon gazdát cserélt. Az az alkudozás, mely a Budapesten székelő *Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára igazgatósága* és *Hennig Hartwich & kompanie* berlini cég között *Tolnay* Kornél, *Löcs* Rezső és *Zerkovitz* Rudolf közbejöttével folyt, ma eredménnyel végződött. Az említett részvénytársaság átveszi *Hartwich*-től, a motoros vasut fő-részvényesétől az elsőbbségi kötvényeket s a vasut jövődéli sorsa felett már ő határoz. Erről tanuskodik az a sürgöny, melyet a vasut elnöke, *Löcs* Rezső Berlinből küldött ma Aradra nejének és *Steiner* Ferenc szőlőbirtokosnak.

Tárgyalások ma legjobb sikerrel befejeződtek. Holnap este érkezem.

Ezt jelenti a gazdasági tanácsnok távirata, mely egyszersmind egy évek óta húzódó válságnak a szerencsés megoldását s egy a vasut történetében új korszak kezdetét is tudtára adja annak a széleskörű érdekeltségnek, melynek szolgálatában a motoros áll.

Körülbelül két hónappal ezelőtt irta meg az *Aradi Közlöny*, hogy az aradi villamos részvénytársaság budapesti igazgatóságának *Zerkovitz* Rudolf, a hegyaljai motoros vasut igazgatója azt a prozociót tette, hogy a villamos részvénytársaság alakítsa át a motoros vasutat villamossá oly feltétellel, hogy egy meghatározott idő múlva a vasut a társaság tulajdonába menjen át. Megirtuk, hogy *Tolnay* Kornél, a budapesti Hitelbank által alapított villamossági tröszt vezérigazgatója, akinek fennhatósága alá tehát az aradi villamos telep is tartozik, kedvezően fogadta az előterjesztést és azonnal megindultak az előmunkálatok. A motoros vasut igazgatója összeállította a forgalmi és jövedelmezőségi adatokat, melyekből kitűnt, hogy az utóbbi években, a pályaépítés hibáinak és nehézségeinek dacára a vasut forgalma óriási módon fokozódott. A tröszt ezek alapján elhatározta, hogy a vasut rendelkezésére boesátja a fejlesztéshez szükséges tőkét és egyszersmind a maga kezelésébe veszi át. A jövedelmezőség számításánál a villamossá alakított üzem várható emelkedő forgalma szolgált alapul, amelyet a vonal mentén fekvő falvak és villák elektro-

mos erővel történendő világítása nagy mértékben megnövel.

A vasut megszerzésének első feltétele most már az volt, hogy a berlini *Hennig Hartwich et Kompanie* cég birtokában levő elsőbbségi kötvények megszerzessenek.

Hartwich, aki tulajdonképpen a motoros birtokosa, már több ízben megpróbálkozott, hogy államsegéllyel szanálja a vállalat pénzügyi bajait, de ezek a kísérletek nem jártak a várt eredménnyel.

Időközben a budapesti Forgalmi bank részvénytársasággal voltak tárgyalások, de ez oly alacsony árt ígért a *Hartwich* birtokában levő elsőbbségi kötvényekért, hogy ez a berlini cég tőkéje nagy részének elvesztését jelentette volna. Végre a Hitelbank égisze alatt alakult villamossági tröszt talált most oly megoldási módot, mely mellett *Hartwich* is megfelelő összegért válik meg kötvényeitől s a villamossági társaság is reális üzletet köt.

A szükszavu sürgönyből, mely ma Aradra érkezett, a megállapodás részletei természetesen nem tudhatók meg, s ezeket még a vasut igazgatósági tagjai sem ismerik. *Schwartz* Jenő dr.-hoz intézett ez irányban kérdést az Aradi Közlöny munkatársa, s ő is csak általánosságban erősítette meg értesüléseinket. Elmondotta, hogy a Hitelbank, illetve a tröszt megbízottja, továbbá a motoros képviselői Berlinben az elsőbbségi kötvények megvásárlása iránt eredményesen tárgyaltak, s most már befejezett tény, hogy a hegyaljai motoros a legrövidebb időn belül villamossá alakul át, s a létrejött megállapodás Hegyalja községeinek villamos világítási berendezésére is nagy hatással lesz.

A tröszt, amely így a legnagyobb részvényesévé vált a vasutnak és amely a vasut jövőjét kezében tartja, az egész Hegyalja gazdasági érdekeire nyert befolyást, s bizonyára ennek szemmel tartásával fektet be tekintélyes összegeket az ország legelső hegyvidéki villamos vasutjába.

Tűz a budai várban.

Kigyuladt a villamos-vezeték.

— Távirati tudósítás. —

Arad, február 4.

A budai vár villamos-vezetéke ma este kigyuladt és a tűz a vár több helyén kisebb-nagyobb károkat okozott. A kábel kigyulása ezenkívül még hatalmas robbanást és ezzel együtt nagy ijedelmet okozott, de a kivonult tűzoltóság gyorsan eloltotta a tüzet.

Az esetről fővárosi tudósítók ezeket jelentik:

A budai vár villamossági aknájából ma este 7 óra után óriási robbanás reszkettette meg a levegőt. A várban és a vár mellett járókelő emberek azt hitték, hogy valami hatalmas dinamitrobbanás történt. Hamar észrevették azonban, hogy a villamossági aknából óriási füst tödul ki. Az aknatetőt felvetette a robbanás és látni lehetett, hogy a vár villamos vezetéke gyuladt ki.

A kábel kigyulását valószínűleg a nagy hőesés okozta. Az egész vezeték erős lángokkal égett és mindenütt füst szállott fel. Kivonult rögtön a tűzoltóság és erélyesen a munkának látott. Észrevették, hogy abból a szobából is nagy füst todul ki, amely a felső szobája felett van. Behatoltak a szobába, ahol szintén nagy füst volt, de láng nem volt látható. Kiderült, hogy az egész olombiztosíték elégett. A nagy füst ezenkívül több kisebb kárt okozott.

A várnak két vezetéke van. Az egyik a Láncid felőli, mely most teljesen leégett, a

másik az ugynevezett várkerti villanyos vezetékek, mely azonban ép maradt, úgy, hogy a világítás egyelőre semmiféle akadályba nem ütközik.

József főherceg is tanuja volt a tűznek. Épen a Lukács-fürdőből jött, ahol Kossuth Ferencet látogatta meg, mikor óriási néptömeget látott a vár felé szaladni. A főherceg a kocsisnak meghagyta, hogy gyorsabban hajtsa. Midőn a vár felé ért, a tűzoltók ott már teljes apparátussal dolgoztak. A főhercegnek jelentést tettek a tüzről és a herceg a tűz eloltása után megdicsérte a tűzoltókat.

HIREK.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 5-én az időjárás: változékony, szeles, enyhe, sok helyütt csapadék.

— **Boda Dezső kitüntetése.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A király Boda Dezső budapesti főkapitánynak a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **A kormány a veszthely megváltásáról.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A *M-g* ma esti száma megírja, hogy a képviselőház legközelebb foglalkozni fog Nagy Györgynek azzal az indítványával, amely a Háznak hozzájárulását kéri az aradi veszthely megváltásához. A lap hite szerint a kormány a maga részéről is hajlandó lépéseket tenni a megváltás érdekében.

— **Az iparosok és a közigazgatási bizottság.** A város közigazgatási bizottságában Péterfy Antal elhunytával megüresedett egy hely, amelyet a február 10-én tartandó városi közgyűlés fog betölteni. Amint értesülünk, az aradi iparosok között mozgalom indult meg az iránt, hogy tekintettel azokra a fontos ipari kérdésekre, amelyek a közigazgatási bizottságban döntés alá kerülnek, ez a hely a törvényhatóság egy iparos-tagjával töltsék be. Ez ügyben az aradi ipartestület nagytermében legközelebb értekezletet tartanak.

— **Tűz a berlini királyi kastélyban.** Berlinből táviratozzák: Az itteni királyi kastélyban tegnap tűz volt, amely nagyobb kárt okozott. A tűz délben ütött ki egy eselédzobában, a történeti értékű braunschweigi terem mellett. A tűzoltóság gyorsan kivonult teljes létszámban és fél óra alatt eloltották a tüzet. A braunschweigi terem művészi menyezete és értékes faldíszei elpusztultak, de a gobelinek egy részét sikerült megmenteni. A tűz hírére megvitték Vilmos császárnak is, aki megjelent a tüznél és azt egy ideig nézte. Az oltásnál három tűzoltó megsérült.

— **Miksa császár gyónatója meghalt.** Temesvárról írják: Weber Agoston szakálházi plébános, Miksa mexikói császár egykori gyónatója és házi káplánja hétfőn éjjel 76 éves korában meghalt. Otvenkét évig állott az elhunyt az egyház szolgálatában, kiérdemelve hívei szeretetét, felebbvalói becsülését. A temetés ma délelőtt tíz órakor volt Szakálházán. A gyászszertartást a temesvári káptalan egy kanonokja végezte. Weber Agoston 1833-ban született Németszentpéter községben. Pappá szentelték 1857-ben, segédlelkész volt Zombolyán, 1860-tól kezdve mint katonai káplán működött a 43-ik és 29-ik gyalogezrednél Zarában és Paduában. Miksa főherceg, mexikói császár szolgálatába 1864-ben került, akinek házi káplánja volt és annak haláláig oldala mellett maradt; 1864-ben visszatért hazájába és 1870-ben helyettes-plébános lett Ujszentannán, plébános Bruckenaun és 1882. óta Szakálházán működött, mint plébános, híveinek nagy szeretete közepette. Csernoch János dr. megyés püspök az elárvult egyház ideiglenes vezetésével Siebenhaar Ferenc segédlelkészt bízta meg.

— **Pósa Lajos Aradon.** Jelentettük már, hogy a február 8. utcai harc emlékére rendezendő hazafias ünnepélyre lejön Pósa Lajos is, akinek versét márványba vésette az Asztalos Sándor társaság és a márványtáblát február 8-án ünnepélyesen leleplezik. Pósa aradi utjáról a következő levelet intézte Sófalvi Györgyhöz, az Asztalos Sándor-társaság elnökéhez: *Kedves Barátom!* Napról-napra dobogóbb szívvel várom, hogy Arad szent földjére lépjek. Történelmi levegőjét már előre érzem. Körülöleli lelkemet a hazaszeretet lobogó tűzével s fölragadja a magyar dicsőség felhős csillagos magasságába. Könnyhullató, vérhullató idők képei vonulnak el szemem előtt. Könnyáztatta, véröntözte rögből szabadság virága hajt ki, ha csak meg nem halt a magyarok Istene. De nem halt meg, ne félj! Hallhatod mennydörgető szavát, láthatod szemének cikázó villámain sokszor. Ilyen és ehhez hasonló gondolatok szárnyain suhog felétek a lelkem, míg odaérek köztetek abba a szomorú bánatvárosba. Szeretettel ölel igaz barátod Pósa Lajos.

— **Tagavatas.** Az aradi függetlenségi kör ma este nyolc órakor a Háromnyolcas vendéglőben tagavató-gyűlést tart, amely után a további teendőket fogják megbeszélni. Nagy Kálmán elnök arra kéri a tagokat, hogy a gyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Telepések küldöttsége Darányinál.** Budapestről jelentik: Kevermes, Forraynagyiratos, Marciányi-Dombegyháza és Nagykamrás küldöttséiből álló népes küldöttség tisztelt Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél, Návay Lajos és Vásárhelyi Dezső képviselők vezetése alatt abból az alkalomból, hogy a nevezett négy község Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert diszpolgárává választotta. A küldöttség szónoka nemeskéri Kiss Vilmos kevermesi jegyző volt, aki megköszönte a miniszter hathatós és sikeres támogatását, amelylyel egy majdnem kilencezer kataszteri holdas nagybirtok jutott a földmívelő nép kezére. Darányi földmívelésügyi miniszter válaszában elismeréssel emlékezett meg a belügyminiszter, Csanádmegye, az érdekelt országgyűlési képviselők, a miniszteri közegek és Kiss Vilmos községi jegyző odaadó támogatásáról és örömeinek adott kifejezést, hogy a sok nehézség dacára is, ez ügyet lebonyolítani sikerül.

— **Mattasich-Keglevich a brettlín.** Budapestről lentik: Szegény színésznépnek kezd rosszul menni: a színpadot újabban tömegesen özönlik el a letört nagyságok. Ma pattant ki a hire annak, hogy Mattasich-Keglevich Géza, akinek a hire Lujza hercegnő nevével kapcsolatban az egész világot bejárta, a jövő hét végén, február 13-án föllép Friedmann Adolf szerencsen-utcai ujonnan megnyitott mulatójában, a „Parisiana“-ban. A negyven éven túl járó, sápadt arcú, megrokant — egykor daliás — ember, ragyogóan induló pályáján, egy mulatóhely színpadjára tört le. Néhány évvel ezelőt, amikor még főhadnagy volt és Kóburg Fülöp herceg udvarmestere és amikor hevesen fölgyuladt a Lujza hercegnő iránti szerelme, vajjon gondolt-e valaha erre? . . . A szerelem, az elhíványító szerelem juttatta ide. Ez biztatta, hogy megszöktesse a szép hercegnőt, amiért aztán bosszúból okmányhamisítás miatt följelentették, lefokozták és börtönre ítélték. Innen kiszabadult és aztán megkezdődött a nyomor kálváriája. Évekig tartott a küzdés, a nélkülözés, de a régi szerelem még mindig nem hamvadt ki. Teltek-multak a regény-fejezetek és most elérkezett a legizgalmasabbak egyike: a *variete-deszka*. Mattasich-Keglevich a „Parisiana“-mulatóban kuplékat fog énekelni franciául és németül és hir szerint a memoárjait is fel fogja olvasni.

— **A veszthely megváltása.** A tanítóház közönsége Tóth Gizella és Grünberger Oszkár gyűjtésére 36 korona 40 fillért adományozott a veszthely megváltására. A szerkesztőségünkhöz küldött összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— **Temetés.** Ma délután 4 órakor helyezték örök nyugalomra a Révai-utca 1. számú gyászházból szombatsági Sármezey Ákost. A temetési szertartáson Arad előkelő társaságaiból sokan megjelentek a nagyszámu rokonságon kívül.

— **Újabb botrányok a Reichsratban.** Bécsből táviratozzák: A képviselőház mai ülésén Mattaja kereskedelmi miniszter beszédében kijelentette, hogy egy új rendelet megengedi a cseh nyelv használatát. A megengedi szóra a radikális csehek óriási lármában törtek ki és a miniszterre akarták magukat vetni, de visszatartották őket. Az ülést a folytonos zaj miatt félbe akarták szakítani. A csehek kényszeríteni akarják a minisztert szavainak korrigálására és mert ő erre nem hajlandó, holnapra is nagy botrányok készülnek.

— **Halálozás.** Temesvár város egyik régi, érdemes polgára, Blau Dávid, a Blau Testvérek-féle szeszgyár egyik megalapítója és volt társtulajdonosa elhunyt. Halála nem jött váratlanul, mert azt hosszú, sorvasztó betegség előzte meg. Vasárnap még a temesvári Páva-kávéházban kedélyesen elkártyázott néhány barátjával, amikor egyszerre csak rosszul lett — szélhűdés érte. Barátai lakására vitték, ahol azóta a halállal vívódott. Földi szenvedéseitől tegnap délután 3 órakor váltotta meg a halál. A hatvanhét éves ember valamikor élénk szerepet játszott Temesvár közéletében. Hosszu éveken át tagja volt a város törvényhatósági bizottságának és több társadalmi és jótékonyági egyesületnek. Néhány évvel ezelőt megvált a szeszgyártól és gazdasággal kezdett foglalkozni. Halálát özvegye, Ransburg Gizella és gyermekei siratják. Az elhunytban Tisch Mór dr. tb. városi főorvos sógorát gyászolja.

Brunhuber Kálmán, aradi kereskedő, volt építész mérnök tegnap este 11 órakor 55 éves korában, házassága 31. évében elhunyt. Holnap, pénteken délután 3 órakor temetik a Ferenc-tér 6. számú gyászházból.

— **Garai Manó bűnügye.** Budapestről táviratozzák: Garai Manót ma délelőtt kihallgatta Kiss István vizsgálóbíró. Garai nagy méltatlansággal beszélt a rendőrségről és ügyvédje útján letartóztatása ellen felfolyamodással élt. A vádtanács holnap dönt e fölött. Garai áldozata, Robiczek ügynök ma délután meghalt.

— **Emlékünnepély a zsinagógában.** Steinhardt Jakab volt főrabbi kegyeletos emlékének tiszteltetére február 7-én d. u. háromnegyed 5 órakor elhalálozása évforduló napján a zsinagógában gyászemlékünnepély lesz.

— **Elítélt rablóiilkosok.** Kecskemétről táviratozzák: Az orgoványi rablóiilkoság ügyében ma hozott ítéletet a bíróság, amely Gelért Imrét életfogytiglani fegyházra, Borsos Jánost 10 évi, Deviczky Lajost 12 évi fegyházra ítélte.

— **Ismeretlen hadkötelesek.** Az aradi járás főszolgabírója az 1909. évi fősorozásra felhívott teljesen ismeretlen hadkötelesek jegyzékét a következőképpen állította össze s tette közzé Aradmegye hivatalos lapjában: 1886. évbéli születésűek: Horváth József, Szeirir János, Juhász Károly, Orodán János. 1887. évbéli születésűek: Lévai István, Simon János. Sírta helyesebben Huszár János, Osim János, Popovits Aurél, Krisán Florián, Kiss József, Kvartek György, Mezei József, Szabadi Ferenc. 1888. évbéli születésűek: Kolometh János, Kovács György, Stán György, Jovanovics Jakab, Dezián György, Govriletje Jakab, Horváth György, Marcsik János, Sarucz Miklós, Freisinger Ferenc. Arad, 1909. január 16. Főszolgabíró.

— **Mit akart Hegyi páter?** Főtisztelendő Hegyi Antalnak valamikor politikai ambíciói is voltak Csongrádon. Ezek azonban csakhamar elmúltak. Megpróbálkozott azután a páter más téren boldogítani a hazát és az emberiséget. A lelkeskedésen kívül egy fogyasztási szövetkezetbe is beállt boltosnak és beállt volna pálinkászdónak is — no ne tessék rossz szat gondolni, a dolog felekezeti részét nem kell komolyan venni. — A pálinkaméréshez azonban engedély is kell, azért folyamodni is kell, a folyamodványra bélyeg is kell. Ez a sok mindenféle kellék, nevezetesen a legutóbbi egy kis bajt okozta a főtisztelendő urnak. Azaz, hogy tán csak mi látjuk kis bajnak. Hegyi Antal oly nagynak látja, hogy miatta nem kevesebbet óhajtott, mint hogy a bíróság — akasztassa őt fel. A dolog úgy esett, hogy a folyamodványon kevés volt a bélyeg. Meglepették hát az italmérsi ambíciókkal telített pátert. Ő erre dühbe gurult és beadványt intézett a pénzügyigazgatósághoz, melyben egyebek közt ezt írta: „Az adóhivatalnak, vagy a pénzügyigazgatóságnak valamelyik élelmes alkalmazottja a fölragasztott bélyeget lenyalta.“ Hegyi Antal oly szentül hitte ezt, hogy a pénzügyminiszteriumban is megújította ezt a vádat. A vizsgálat azonban mást igazolt. A hivatal teljesen korrekten járt el. Miután ez beigazolódtott, a pénzügyigazgatóság kétféle rágalmazásért feljelentette Hegyi Antalt. Hegyi ekkor hajlandó volt bocsánatot kérni, de a szegedi törvényszék mégis elítélte 20—20 koronára. Ez aztán nagyon elkésértette a főtisztelendő urat. Kérvényt intézett a bírósághoz, melynek érdemi része a következő:

„Miután az ügyész a szivekbe és vesékbe különben is belát és tudja, hogy én sértő szándékkal szólaltam föl a pénzügyigazgatóság leletezése ellen, anélkül, hogy a kihallgatási jegyzőkönyvet elolvastam volna, oda terjed alázatos kéresem, hogy a főtárgyalást méltóztassék sürgősen kitűzni ellenem és *brevis manu fölakasztatni*, mert az ilyen nagy bűnös nem érdemli, hogy a világon éljen. Teljes tisztelettel maradok, alázatos szolgája Hegyi Antal.“

A bíróság nem vállalkozott az akasztásra, erre Hegyi a táblánál sürgette, hívják már Balit. A tábla tegnap foglalkozott Hegyi kérésével s az is lelketlenül megtagadta a kérés teljesítését. És tenni sem tehet róla, mert ezzel az elsőbíróság ítélete jogerőssé vált.

— **Elmaradt jégünnepély.** A mára hirdetett esti jég-ünnepély, kedvező idő esetén f. évi február hó 6-án, szombaton fog megtartatni.

— **Istentiszteletek.** Az aradi zsidó templom eljárásága köztudomásra hozza, hogy apéntek esti istentisztelet további intézkedésig háromnegyed 5 órakor kezdődik.

— **Meghalt egy rab.** Az aradi kir. törvényszék fogházában ma egy rab tüdővészben meghalt. A szerencsétlen embert *Petrisor* Demeternek hívták és súlyos testi sértés büntette miatt volt elítélve. Három hét múlva szabadult volna ki a fogházból.

— **A februári közgyűlés** folytatódagos sorrendje: A tanács előterjeszti, hogy Bogdán Milentie által épült új házra a községi adómentesség megadására. A polgármesterek 1908. évi értekezletének felirata a közegészségügyi mérnöki osztály fenntartása tárgyában. U. az felirata a katonai beszállásolási törvény módosítása tárgyában. U. a felirata a törvényhatósági joggal bíró városok közigazgatására vonatkozó külön önálló törvény alkotása iránt. A tanács jelentése az aradi községi iparos tanonc iskolánál 4. parallel osztály felállítására iránt.

— **Hol készül modern fénykép?** Korszerű modern fényképek elősmert legjobb hírű műterme, *Kossak* cs. és kir. udv. és kamara-fényképésznel. (Weitzer J.-u. 3. sz.)

— **Öngyilkosság.** Gyorokról írják, hogy az aradmegyei Kladova községben ma hajnalban *Sztoján* Sándor öngyilkos szándékkal fejbe lötte magát és nyomban meghalt. Öngyilkosságának oka gyógyíthatatlan betegség.

— **Új képek.** A Potoczky gróf uradalom Gurahonról egész erdő telepein szárny vonalat épített, melynek festői részleteiről, művészi felfogással és kivitelrel, Weisz Hugó aradi fényképész, az uradalom megbízása folytán készített néhány fényképfelvételt. Az érdekes képeket, ma mutatja be Weisz Hugó Andrassy-téri kirakataiban, melyekre felhívjuk az érdeklődők figyelmét, miután e képek csak néhány napig láthatók. 735

— **Likör aromák** kitűnő likörök előállítására; — házilag — Vojtek és Weisznál. 171

TARKASÁGOK.

(A bizonyíték.) *Simon Jenő* aradi ügyvédet úgy ismerik, mint aki nagy kedvelője a vicceknek és egy-egy fréfa kedvéért mindent megkockáztat. Még azt is, hogy megharagudjanak rá. Ezt azonban nem tudja elérni, mert az ötletei soha nem bántók. A legujabb vicc, amely egy halálesettel függ össze, a következő:

Simon Jenő valami pörben képviselte a tegnap elhunyt *Sármezey Akos* földbirtokost. Néhány héttel ezelőtt kellett volna *Sármezeynek* a tárgyaláson megjelenni, de betegsége miatt nem mehetett el. A legközelebbi tárgyalást mára tűzte ki a bíró. Tegnap, közvetlen *Sármezey* halála után, mikor még csak alig néhányan tudtak a gyászhirről, megjelent *Simon* a bíró előtt és megkérdezte:

— *Bíró ur*, muszáj *Sármezeynek* megjelenni a holnapi tárgyaláson?

— Ha igazolja elmaradását, akkor nem muszáj.

— És mivel igazolhatja magát?

— Mondjuk, például orvosi bizonyítvánnyal.

— Más okirat nem lesz jó?

— Az a kérdés, mi az az okirat.

— Például egy gyászjelentés — *Sármezey Akos*ról.

(A messzinai virslik.) Ezt a tréfát *Zubor Andor*, a szövickek megatalkodott gyárosa követte el.

Zubor elmondta, hogy *Messzinába* nemcsak pénzt, hanem élelmi szereket is küldtek többek között Aradról is a jószívű emberek. Volt több olyan kereskedő család, amely az üzletéből husfeleket, virsliket csomagolt be. Aradról legalább hatszáz pár virsli tettek postára és elküldték *Messzinába*.

— De persze azokat a virsliket — mondta *Zubor* melábusan — mindjárt a vízbe dobhatták.

— A vízbe? Talán, mert a hosszú uton elromlottak?

— Nem — felelte *Zubor* — hanem mert a virsli csak vízben kifőzve jó.

(A címer.) Néhány évvel ezelőtt királyunk kegye nemességgel tüntetett ki egy még ma is rendezetlen vallási viszonyok között éledgelő ismert familiát. Azaz, hogy nem is éledgelő, hanem igen nagy lábón élő familiát, amely igen nagy vagyonát a családfő uzsora-üzleteinek köszönheti. A tőkék összegét is megszegyenítő kamatok szedésében megőszült családfőt nemrégiben új öröm érte: jó királyunk kegye predikátumot is juttatott neki a nemességéhez.

Most már aztán címerrel is kellett gondoskodnia. Családi címerrel. Összeült tehát a családi tanács, hogy megbeszélje a címer dolgait. Meghívták az ülésre egy távoli rokonukat is, egy egyetemi magántanárt, akiről feltételezték, hogy jártos a heraldikában.

— Tudjátok, gyermekeim, — vélelmezte az ősz atya-uzsora, — én legjobban szeretnék a címerünkben valami halfélet... Mondjuk: egy pontyot...

— Pontyot? — kiáltottak össze-vissza a családtagok. — Miért éppen pontyot?

— Mert az elegáns. Higgyétek el nekem, a halfele a címerben nagyon elegáns.

— Nezze bácsi, — szólalt meg erre a szakértőül meghívott családi barát — a pontynak nincs semmiféle vonatkozása... Ha már mindenáron valami halfélet akar a címerbe, akkor rajzoltassunk bele inkább egy — *piócat!*

TÖRVÉNYKEZES.

§ **Perczel Dezső** pörvesztes. *Pécsről* táviratozzák: A pécsi ítélőtábla ma tárgyalta *Perczel Dezsőnek*, a szabadelvű kormány utolsó házelnökének ismert pörét. A jogügyek igazgatósága ugyanis a képviselőház utasítására pert indított *Perczel* ellen a képviselőházban felfogadott darabontszolgák fizetési és felszerelésének költségei miatt. A szegszárdi törvényszék, mely első ízben tárgyalta a pört, *Perczel* javára elutasító ítéletet hozott. A pécsi tábla ma a törvényszék ítéletét megváltoztatta és kimondta, hogy a darabontok felfogadása miatt a vagyoni felelősséget a volt házelnök tartozik viselni.

§ **Az aradi szikvizgyár pöre.** Többször foglalkoztatta már az aradi törvényszéket az a bűnpör, amelyet a szikvizgyári igazgató ellen folytattak. Ennek a pörnek holnap lesz a pörújítási tárgyalása, amelyen *Edvi-Ilés Károly* dr. országos hírű kriminálista is megjelenik.

§ **Hamis váltó.** *Szák János*, aradmegyei szintyei lakos, gazdálkodó még 1905-ben egy nyolcezer koronás váltót hamisított, amelyet Aradon egy ismert pénzembérlő számított le. Mikor a váltó 1906. január 22-én lejárt és a birtokos fedezetet nem kapott, perelte a váltót. Ekkor tudta meg, hogy a váltón levő *Bohus Mátyásné* és *Frankó János* nevét *Szák János* hamisította. Feljelentést adott be *Szák* ellen, akit az aradi kir. ügyészség magánokirathamisítás miatt helyezett vád alá. Ma tárgyalta az ügyet az aradi kir. törvényszék büntető tanácsa. A bíróság a lefolytatott bizonyítás adatai alapján *Szák Jánost* magánokirathamisítás büntette miatt hét havi börtönbüntetésre ítélte.

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

G. Lugos. Sajnálattal nem közölhetjük. A kéziratot néhány napig megőrizzük.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Vélemények a lehullott és olvadásnak indult hóról.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, fe uár 4.

A földnek nedvességre időről-időre szüksége van. Hogy a leesett hó nem maradt meg, nem olyan baj, mintha egyáltalában nem kapunk volna havat és a hideg folytatásaképen a fagy megcsipte volna a vetéseket.

Üdvösebb lett volna, ha a vastag hótakaró nem indult volna olvadásnak s a vetéseket a hátralékos tél viszontagságai ellen megvédené.

A bőséges öntözés a szántóföldnek nem lehet előnyére, különösen a mostani változó időjárás mellett nem, miért is kérdés, hogy a hirtelen jött és ugyanígy eltűnő hó, milyen hatással lesz a mezőgazdasági állapotra?

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, február 4.

Amerika 1 el magasabb, 7 ezer mm. tartott.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Deli zárlat	2 órai zárlat
Buza áprilisra ...	12.67—12.68	12.75—12.76
Tengeri májusra ...	7.27—7.28	7.28—7.9
Ros áprilisra ...	10.03—10.04	10.10—10.11
Zab áprilisra ...	8.60—9.61	8.61—8.62
Buza 1909 októberre ...	10.77—10.78	10.84—10.85
Ros októberre ...	9.05—9.06	9.10—9.11

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény ... 635.75
Magyar hitelrészvény ... 745.25

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 4. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban — fillérig: közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig: fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 124—124 fillérig: fiatal közép páronként 240—240 kilogrammig terjedő sulyban 122—123 fillérig; könnyű páronként 230 kilogrammig terjedő sulyban 23—24 fillérig.

Szertial: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban — fillérig: közép páronként 24—26 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig: könnyű páronként 24 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Sertésletszám: Február hó 1. napján volt készlet 19,949 darab, február 2. napján folhajtott 252 darab, február 3. napján elszállított 55 darab, január 3. napjára maradt készletben 19,626 darab.

A hizott sertés üzlet irányzata: változatlan.

Kérjen Ön Aspirint csakis a mi „Originaltablettent” eredeti dobozainkban

Festékgyárak ez előtt Friedr. Bayer & Co., Elberfeld. 2952

IDEGENEK ARADON.

— Február 4. —

Fehér Kereszt szálloda. Habu Károly utazó Budapest. — Blejer Rihter Adolf utazó Bécs. — Braun Ignác kereskedő Budapest. — Komlóssy Emma színésznő és nővére Budapest. — Szigeti Dezső utazó Budapest. — Menczer Adolf utazó Budapest. — Klein Géza kereskedő Szabadka. — Nassay Dezső hivatalnok Szeged. — Stein Oszkár utazó Schönburg.

Központi szálloda. Schveid Ferenc utazó Fegyverhaza. — Sebők Mór dr. fogalmazó Budapest. — Laufer Ferenc utazó Budapest. — Fleisner Sándor dr. utazó Valkány. — Koste Gyula dr. ügyvéd Csákovár. — Millos Aurél dr. kir. kincstári ügyész Nagybecskerek. — Tolnai Miksa kereskedő és családja Nagyvárad. — Weisz Gyula hivatalnok Világos. — Német Ede utazó Verebely. — Glück Henrik borkereskedő és leánya Világos. — Klein Géza kereskedő Szabadka. — Györfi Mór utazó Budapest. — Herman Bernáth kereskedő Repszeg.

Pannonia szálloda. Fiala János százados Budapest. — Fischer János mérnök Budapest. — Popeszkú Julian lelkész Osztrov. — Borosi Stefán lelkész Birkis. — Starzu Laurentiu lelkész. — Medgyaszai Sándor gazdatiszt Temes-Rékás. — Preisch Ignác utazó Budapest. — Hotaran Miklós joghallgató Világos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Péntek, 1909. évi február hó 5-én:

C) bérlet. C) bérlet.

Komlóssy Emma felléptével:

Varázskeringő.

Operette 3 felvonásban. Írták: Dörrmann és Jacobsohn. Fordította: Mérei Adolf. Zenéjét szerzte: Strauss Oszkár.

SZEMÉLYEK:

XIII. Joachim Polgár S.	Niki, hadnagy Faludy K.
Heléna, leánya Wlassák V.	Friderika Zalai Margit.
Lotár, öccse Leóvei Leo.	Steingruber Komlóssy E.

Küzdete este 7 óra től órákor.

NYILTTÉR.*

Keresek

egy kényelmesen berendezett tiszta szobát

uri családnál; esetleg teljes el látással.

Ajánlatokat Dr. Juris jeligével a kiadóhivatal továbbít. 734

Limbek János és fia

Első magy. kir. azab. örökporos-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület Varosi és megyei telefon: 93.

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetlen jó férj, illetve édesapa, testvér, após, vő, sógor, rokon és jóbarát

Brunhuber Kálmán,
építész-mérnöknek,

folyó évi február hó 3-án, esteli 11 órákor, életének 55-ik és boldog házasságuk 31-ik évében történt jobblétre szenderültét.

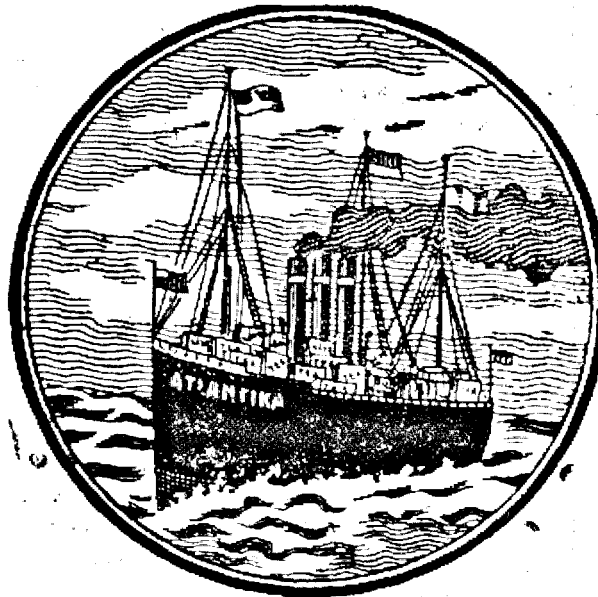
A boldogult földi maradványai február hó 5-én délután fél 4 órakor fognak Ferenc-tér 6. számú házban a róm. kat. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért február hó 10-én, délelőtt 10 órákor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutattni.

Áldás emlékére! 730

Arad, 1909. február hó 4-én.

Özv. Brunhuber Kálmánné sz. l. Meistrovich Anna, özvegy. Papp Z. E. örököse szül. Brunhuber Gizzi, Brunhuber Gyula, Brunhuber Laci, Brunhuber Feri, Brunhuber Ilka, sz. Brunhuber Kálmánka gyermekei. Uj. Papp Z. Endre, ve. e. Özv. Meistrovich Ferencé szül. Szenes Katalin, anyósa Papp Baudika, Papp Annuska, unokái. Özvegy Scherfeneder Antalné szül. Brunhuber Magdolna és gyermekei. Brunhuber József, felesége és gyermekei, testvérei. Meistrovich János, neje és gyermekei. Özv. Brunhuber Gyuláné és gyermekei. Fritz Ferenc és gyermekei, sógor és sógornői.

Reggel, délután és este igyunk

ATLANTIKA kávé,
ATLANTIKA teát
ATLANTIKA rummal

mert csak az

ATLANTIKA
kávé, tea, rum speciális üzletben

kapható

fűszer és illatszert káros szagától mentes

kávé, tea, rum.

A kirakatban működésben látható villanyüzemi kávépörkölőnkkel naponta többször friss pörkölés. Eladás nagyban és kicsinyben. 421

ATLANTIKA
Kávé és tea behozatal

Arad, Andrassy-tér 20 Fischer Eliz-palota.

Városi és megyei telefon 609.

Hatóságilag engedélyezett

kiárusítás

könyvek, papíráruk és
írószerekben

üzletáthelyezés miatt

Ingusz I. és Fia

könyv-, papir- és írószer
kereskedésében 661

Weitzer János-utca

Antiquar-könyvek,

irodai papírok, levél-

papírok, borítékok,

csomagoló papírok

beszerzési árban

lesznek kiárusítva.

Ingusz I. és Fia

Weitzer János-utca.

DEPILLOR**HAJVESZTŐ.**

E csodálatos szerrel minden oly helyről, a hol a hajnöves alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ara utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől**mindenki megszabadul**

a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ara utasítása: 70 fillér.

Ovakodjunk az utánzatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin” szó látható.

Fagyviszketegségeknek

biztos megszüntetésére,

Fagydagánatoknak

gyors elmulasztására kitűnő hatású szer a

„Frigin” (töry. védve.)

Egy üveg ára ecsettel együtt — 70 fillér.

Vigyázzunk a „FRIGIN” névre.

Ideális, legjobb, legtartósabb amerikai

Gummi-óvszer**= NEVER. =**

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban

191

Arad, Andrassy-ter 22. sz., a megyeházzal szemben.

Valódi orosz, Caravan és chinai

TEÁK

eredeti csomagokban és kimérve

Valódi Jamaikai

RUMOK

ismert saját töltésű üvegeinkben

Legelőnyösebben ösmert bevásárlási hely:

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése 201

ARADON.**A, Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete'**

ez évi

rendes közgyűlését

f. é. március hó 7-én d. e. 10 órakor tartja meg Budapesten, az intézet saját házában, V., Geza-utca 2. szám alatt.

Napirend:

1. Az évi üzleteredményről szóló igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés tárgyalása.
2. A zárszámadások felülvizsgálása és az évi mérleg megállapítása.
3. A tiszta jövedelemről való rendelkezés.
4. A kilépés folytán megüresedett három igazgatósági tagsági hely betöltése.
5. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása és díjazásának megállapítása.
6. Alapszabálymódosítás.
7. Esetleges egyéb indítványok.

Az alapszabályok 27. §-a szerint az intézeti adósok is tagjai lévén az intézetnek, maunkat a közgyűlésen az alapszabályok 28-ik szakasza értelmében törvényhatóságokként tartott gyűlésükön választott meghatalmazottjaik által képviselhetik s zálogleltételeiknek együttes összegének minden 500.000 koronája után egy-egy képviselőt választhatnak, azonban kizárólag csak az intézeti tagok köréből. — Felhívatnak emellett Aradmegye területén lakó intézeti adósok, hogy amennyiben magukat a fentjelzett napon tartandó rendes közgyűlésen képviseltetni óhajtják, az általuk összesen felvett 4.363.600 koronányi zálog-evelkötésön után 8 képviselő megválasztása céljából Dr. Robitzek Ágost intézeti ügyész irodájában Aradon (Welter János-utca 10.) f. é. február hó 13-án d. e. 10 órakor tartandó választó gyűlésen megjelenni s részvételi jogosultságuk igazolására fizetési könyvüket magukkal hozni szükségesnek.

Kisbirtokosok
Országos Földhitelintézete.

725

Árlejtési hirdetés.

A battonyai egyes. prot. egyház egy tanítói lakást és magában foglaló iskola építés összes munkájára s a vállalkozó által adandó összes anyagokra zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet 12346 K. 04 fill. költségelírányzattal.

Felhívatnak pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen kiállított zárt írásbeli ajánlatukat, melyben kinyilatkoztatják, hogy a fenti munkát a költségvetésbe foglalt egységi árakkal szemben hány százalék engedménnyel hajlandók elvállalni, február hó 21-nek délelőtti 11 óráig 10%-nak megfelelő bánatpénzzel vagy elfogadható értékpapírral felszerelve az egyház lelkészi hivatalánál vagy személyesen, vagy posta útján adják be. Később érkezett ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak. Az ajánlatok ugyanazon nap fognak felbontatni, s tárgyalatni, fenntartatván azon jog, hogy az ajánlatok közül, — tekintet nélkül az árakra — egyháztanács szabadon választhasson. Az ajánlatban kifejezendő, hogy pályázó a vonatkozó tervet, költségvetést, feltételeket és helyi viszonyokat ismeri s magát azoknak mindenben aláveti. Vállalkozók tartoznak képességüket s megbízhatóságukat igazolni. Az építésre vonatkozó terv, költségvetés és feltételek a lelkészi hivatalban megtekinthetők.

Battonya, 1909. február 1.

722

Egyháztanács.

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ÜVEGCSISZOLÓ-, MŰVEGEZŐ- ÉS TÜKRÖGYÁR

ARADON, V. PÉCSKAI-UT 17.

TELEFON 525.

TELEFON 525.

1908. október 21-én szerdán megkezdte üzemét.

Elvállalja: Csiszolt és sima tükrök, rezbe-foglalt és egyéb művegezesek, modern kirakat berendezések, edzett üvegtáblák, velencei tükrök stb. gyors és jutányos elkészítést. Régi tükrök új fencsorozása mérsékelt árak mellett.

361

APRO HIRDETESEK.

AKIK

ismeretség híján

hasastársa,
zevelőre,
Élelvesetőre,
kényvelőre,
fogódre,
lapánra,
gasztárisztra,
gricsára,
V. szelvényre,
kerészre.

kulcsára,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobalányra,
házi- vagy,
Irodasszolgára,
pénzeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szükség

eladni kíván

csont,
csongorai,
bors,
gyümölcsöt,
labotat.

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

Előzetesket vetel vagy berberetel esél
jából kerest;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legelőte-
szabban ér szolt, ha az

ARADI KÖZLÖNY

Kis hirdetés

rovatait használja.

Kövér malacok

50-60 kilós husvétli sonkának el-
adó és jó füstölt sonkák. Wesse-
jényi-utca 34. sz Orosz L. Má-
tyásnál. 738

Keresek

egy 4-5 szobás modern lakást
legfeljebb első emeleten május 1-re.
Cím a kiadóban. 732

Raktárnokot keres

egy helybeli nagykereskedő cég,
ki a magyar és német nyelvet
bírja. Szesz és gabona szakmában
járatosak előnyben részesülnek Aján-
latokat bizonyítvány másolatokkal
felszerelve „Megbízható” jelige alatt
a kiadóhivatalba kérek. 729

Kereskedő segéd

ki a román nyelvet is bírja, azon-
nali belépésre kerestetik. Molnár
Gyula vaskereskedő Lippa. 678

Uri lakás

a Boros Béni-tér 7 szám alatt épülő
házban, ugyanott kényelmes 3
szobás udvari lakások fürdő szobá-
val, villanyvilágítással kiadók f. é.
május 1-re. Közelebbi értesítést
nyerhetni: Braun N. A. tulajdo-
nosnál Boros Béni-tér 9. 720

Katóságilag engedélyezett

kiadás könyvek, papíráruk és tró-
szerekben üzletáthelyezés miatt
Ingusz I. és Fia könyv-, papír- és
írószer kereskedésében, Weitzer
János-utca. 173

Rongált dobozu levélpapírokat,

minden elfogadható árban árusítok
ki. üzleti könyvek gyári raktára.
Alkalmi vételek könyvek és hang-
jegyekben. Könyvtárak berendezése.
Korpel Izsó könyv-, zenemű- és
papírkereskedése, kölcsönkönyv-
tára és zeneműkölcsonzó intézete,
Aradon. 262

Kisebb ház
nagy telekkel a Boros
Béni-tér, Szabadság-tér,
Andrássy-ut vagy an-
nak közelében megvé-
telre kerestetik. Ajánla-
tokat „Nagy telek”
jellegével a kiadóhivatal
továbbítja.

Szövet, barchet, flannell

és mindenféle téli áruk
remek választékban.

Hoffmann Sandor

cségnél

234

Arad, Színház-épület.

Vidékre mintákat készséggel küldök.

Köszvény, reuma
és
vesekő-
bajok-
ban

szerveneknek hátából készséggel teljesen
ingyen közlöm, hogy ezen bajomban javu-
lást és nehéz bajomban gyógyulást találtam.
Fri. C. Nusszer. Nagyszombat I.
St. János-utca 295. 1908

Telephon 422.

Uj asztalos műhely Aradon.

Van szerencsém a nagyérd. közönség-
nek b. figyelmét

épület- és butor asztalos

műhelyemre tisztelettel felhívni.
Számos éven át volt alkalmam Buda-
pest, München és Stuttgart előkelő mű-
helyeiben tapasztalatokat szerezniem.
Ezen kedvező körülményeknél fogva
abban a kellemes helyzetben vagyok,
hogy a legmesszebbmenő követelményeket
elégíthetem ki.

Fő elvem: pontos, tiszta, izléses
és tartós munkával szolgálni.

B. pártfogást teljes tisztelettel kér

Reich Dezső

épület és butorasztalos 691

Aradon, Aranykéz-u. 8. — Telefon 422.

Keresünk

vidékre, vegyeskereskedésünk
részére jó házzal való, és a
magyar, román nyelvet bíró

tanonczt.

Weisz Ignácz és Fia

Almás-Alcsill. 699

Permetező javítások elfogadhatók

M. kir. szabadalmazott

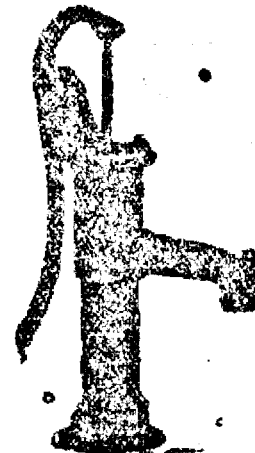
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb gyár-
árakon

A szivattyu hengerből a bor utol-
cseppig kifolyik, a szőlő magvak
héjak és egyéb tisztátalanságok
azonnal továbbittatnak ezáltal a sziv-
vattyu nem romlik és a bort nem
ronthatja, a gépezet jó működésé-
sért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendő

Golyó szelepekkel. Közse-
geknek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz hasz-
nálatánál sem tagadják meg a
szolgálatot. — a gép jó működésé-
sért 8 évi jótállás (ingyen javítás)
hozzá való országos egységes csa-
varok és a legjobb minőségű beü-
gummirozott
kondercsövek
legolcsóbb
árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és
jobbak, min
bármely más
vagy külföldi
kijárban.

Hönig-Otto

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

11027-1908. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy a „Victoria” takarékpénztár és
hitelintézet r. t. aradi cég végre-
hajtató javára 494 kor. tőkeköve-
telés s járuléka behajtása végett
az aradi kir. törvényszék területén
lévő, Arad, Sarkad külvárosában
fekvő, az aradi 6537. számú
tjkvben A. + 1. sor, 1744/a.
hrsz. alatt fekvett árok-utcai 7.
számú ház, udvar és kertre az
árverést 2894 koronában ezennel
megállapított kikiáltási árban el-
rendelte és hogy a fentebb meg-
jelölt ingatlan az 1909. évi már-
cius hó 11-ik napján d. u. 3 órakor
az aradi igazságügyi palota, föld-
szint, jobbra levő 48. számú he-
lyiségében megtartandó nyilvános
árverésen a kikiáltási ár felénél,
vagyis 1447 koronán alul eladatni
nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak
az ingatlan becsarának 10⁰/₁₀-át,
vagyis 289 kor. 40 fillért készpénz-
jelzett árfolyammal számított és az
1881. évi november 1-én 3933. sz. a.
kelt I. M. rendelet 8. §-ában kije-
lölt óvadékképes értékpapirokban
a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. LX. t.-c. 170. §-a érte-
lmeben a bánatpénznek a bíróság-
nál előleges elhelyezéséről kiállít-
ott szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni.

Arad, 1908. évi november hó
11. én.

Az aradi kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság.

Akcsy,

731 kir. tszéki bíró

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendel-
jen addig, míg tölem árjegyzéket nem
kér! Gyökeres oltványok ezre 140
korona, Delaware ezre 100 korona.

Cím:

5715

Szigyártó Nagy Mihály
Felsőseged, Somogy megye.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár

nyereménykötvényei 561

Előadás:

1909. február 5-én, főnyeremény 300000 K.
1909. június 5-én, főnyeremény 300000 K.
1909. október 5-én, főnyeremény 600000 K.

Ajánlom a pesti hazai első takarékpénztár egyesület
nyereménykötvényeit, készpénzfizetes mellett, a budapesti
tőzsdén jegyzett árfolyamon (ma ca 106 korona.)

Előleget 90 koronát nyújtok minden darabra 6%
kamat mellett.

Goldschmidt Sándor
banküzlete, ARAD.